СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIV. Скрентонъ, Па., Четверъ 18-го Януара, 1906. Число 3. — Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, January 18, 1906. No. 3

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Сѣчень.

18	Ч.	Навеч. Богоявл.
19	П.	Богоявл. Госп.
20	С.	Соборъ Йоана Хр.
21	Н.	По Пр. Георгія
22	П	Полієвкта
23	В.	Григорія Нис.
24	С.	† Теодоз. пр.

— УБИЛО на самъ Святый Вечеръ у майнахъ въ Олифантѣ, Па. Русина Павла Демковича. Походивъ зъ Доброи шляхотскои, въ Галичинѣ, мавъ лѣтъ 37; вдовець, лишивъ въ краю двое дѣтей. Не належавъ до жадного братства анѣ організаціи.

— ВЪ Ellsworth No. 3 Mine, Pa. убило драйвера 3 го Сѣчня. Бувъ се староверъ зъ Росіи, мавъ лѣтъ 21. Поховали его 5-го Сѣчня на американьскôмъ цминтари.

— ВЪ БРУКЛИНѢ, Н. Й. робота иде добре, особливо дѣвоцкѣ фабрики добре роблять. Дѣвчата, що приходять зъ краю сейчасъ легко достають роботу.

М. К.

— ДѢВОЧА ЧИТАЛЬНЯ „Народнои Самопомочи“ въ Бломфілдъ, Н. Дж. розвиває ся дуже гарно. Членкинѣ читальнѣ, помимо многихъ трудностей и перепонъ сходять ся два разы на тыждень до читальнѣ и то такъ численно, що иногдѣ не мають ся де помѣстити, хочь вынаймають досить простору салю. — Товариство „Народна Самопомôчь“ веде въ сѣй читальни школу для анальфабетôвъ, въ котрôй побирае безплатну науку около 20 членкинь. Ученицѣ вчать ся такъ пильно, що лише можна ихъ похвалити. Всѣ они найдальше за пôвтора мѣсяця будуть умѣти читати и писати по руски. Предсѣдателькою сеи читальнѣ е панна Марія Мацко; секретаркою п. Улька Шведа; касіеркою Февроня Хваликъ; бібліотекаркою Улька Ґоуръ; а выдѣловыми: Анна Воцанъ, Анна Хваликъ и Улька Вискожъ.

С. Ч.

— „ПАСТЫРЬ“. Такъ зовесь мѣсячна часопись духовна для руского народа въ Америцѣ, яка стала выходити въ Ню Йорку пôдъ редакцією о. Л. Левицкого. Передплата выносить $1.00 на рôкъ.

— ВЪ ВИНИПЕГУ, Канада, почала выходити вже четверта зъ ряду польска часопись „Echo Kanadyjskie“. Попередни поупадали.

— ВЪ другій день Рождвяныхъ Святъ вôдограли въ Винипегу аматоры штуку театральну „Правда все горою“.

— „ПРАВДА“ зовсѣмъ не змѣнила своеи тактики хочь змѣнила вôдвѣчального редактора. Доказомъ сего розбишацке накидуване ся на о. Тимкевича и на маючу выходити часопись въ Шамокинъ, Па.

— О. П. Тимкевичь зъ Йонкерсъ, Н. Й. захорѣвъ повашно и находить ся теперь въ шпитали.

— ЖЕНКА кандидатомъ на меиора мѣста. Въ Скрентонъ, Па. кандидуе на меиора мѣста панѣ Бранда, соціялістка. Въ програмѣ своѣй каже, що буде дбати о те, абы мѣсто було добре освѣтлене, мало гарнѣ улицѣ, парки, каналы, вечѣрнѣ школы и т. п. Она заявилась також за тымъ, щобы мѣсто було властителемъ водопроводôвъ, стрѣткаръ, освѣтленя.

— МІЛІОНЕРЪ криво присяжникъ. E. R. Tufts міліонеръ, властитель богатыхъ майнôвъ въ Монтанѣ и другихъ стейтахъ хотѣвъ позбутись своеи жѣнки и присягнувъ криво, що она его опустила. Жѣнка заскаржила его о криву присягу и міліонеръ буде мусѣвъ сидѣти въ арештѣ вôдъ 1 до 14 лѣтъ.

— ОБРАБОВАНА въ бѣлый день. Панѣ Крамеръ, учителька фортепяну въ Ню Йорку, выйшла онагдѣ зô свого готелю на мѣсто. Въ дорозѣ приступивъ до неѣ якійсь высокій мужчина и забравъ еѣ мошонку зъ $450.00. Жѣнка такъ налякалась, що анѣ не крикнула и розумѣесь злодѣй утѣкъ.

— ПРЕЗИДЕНТЪ назначивъ конзулемъ въ Багія, въ Бразиліи, одного Нігра лоера и банкира зъ Нешвилъ, Тенесі, але сей не принявъ посады.

— ЯКІЙСЬ бизнесменъ зъ Binghampton, N. Y. заѣхавъ до Ню Йорку и тамъ на улици закликавъ до переходячои двайцятькôлькалѣтнои жѣнки: „Hello! Bright eyes!“ Въ мить жѣнка звернулась до него зъ кулаками и стала немилосерно баксувати, ажь полісменъ оборонивъ влѣзливого аманта.

— НЮ-ЙОРКЪ. Въ однôмъ „бордінґъ гаузѣ“ було на бордѣ кôлькохъ друкарôвъ „скебôвъ“. (Въ Ню-Йорку теперь страйкъ друкарѣвъ). Коли кухарь, кельнеръ и друга прислуга того гавзу дознали ся, що тѣ суть „скебы“, то вони вымагали вôдъ господаря, щобы той выповѣвъ „скебамъ“ мешкане и бордъ. Господарь не згодивъ ся, и уся прислуга того гавзу застрайкувала.

— БОФАЛО. Жѣнка Аліса Тейлоръ оскаржила одного гандляра земельныхъ посѣлостей Виліяма Векера въ тôмъ, що вôнъ проти еѣ волѣ поцѣлувавъ. Вона вымагае тысячь долярôвъ вôдшкодованя.

— ФОЛЪ РІВЕРЪ, Масс. Вступивъ въ силу новый законъ вôдносно дѣтей шкôльного вѣку, и инспекторы заганяють зъ фабрыкъ до шкôлъ дѣтей цѣлыми сотками.

— ГАВЕРСТРО, Н. Й. Случивъ ся великій обвалъ землѣ. Завалились усѣ хаты улицѣ на самôмъ березѣ Гудсона на протязѣ бôльшь, якъ 2 и пôвъ блока. Вслѣдъ за тымъ почавъ ся огонь, котрый цѣлкомъ спаливъ зруйнованѣ хаты. При тôмъ стратили жите 22 чоловѣка.

— ЦѢНЫ на житевѣ припасы въ Ню-Йорку за остатнѣ вôсѣмъ рокôвъ пôднялись въ гору бôльшь якъ на 35 процентъ. Такъ же само зрôсъ и рентъ помешканъ. Але цѣны на робочѣ руки, хочь также зросли, але далеко не такъ значно. Такимъ чиномъ, положене робôтниковъ въ Ню-Йорку погôршало.

— РОСІЙСКІЙ урядъ хоче позичити у Французôвъ близько однои тысячѣ міліонôвъ долярôвъ. Розумѣесь, що Французы такои сумы гроша дати цареви не годять ся навѣть за высокій процентъ. Але урядъ запевняе, що хоче позичити тѣ грошѣ выключно на закупно землѣ для селянъ-Латишѣвъ. Сподѣють ся, що въ той спосôбъ можна буде заспокоити повстанцѣвъ-Латишѣвъ, котрѣ вже почали дѣлити землю дѣдичѣвъ мѣжь собою.

— ВЪ ПОСЛѢДНÔМЪ (45) числѣ „Свѣта“ надрукована статя „Еще сколько словъ по поводу проэкта „Свободы“ объ „объединенію“ всеи Руси“. Заявляемъ, що „Свобода“ нѣякихъ проектôвъ для обединенія америк. Руси не давала, бачучи, що навить декотрѣ люде інтелігентнѣ такъ заслѣпленѣ фанатизмомъ, що не годнѣ зрозумѣти такихъ рѣчей якъ свобода вѣроисповѣданя, людскôсть, вѣжливôсть и т. п. Полемізувати зъ такими людьми значить тратити дорогій часъ; тимъ менче оплатить ся вôдповѣдати на брутальнѣ выскоки декотрыхъ писакôвъ, якѣ мѣстять свои „творы“ у „Свѣтѣ“ и деинде.

— ПЕКІНЪ, (метрополія Хинъ). Хиньскій пôсланникъ въ Вашінґтонѣ телеграфувавъ своему урядови, що нема жадноѣ надѣѣ на те, щобы перешкоды для імміграціи були скасованѣ або зменшенѣ. Бôльшôсть конгресменôвъ стоить за те, щобы пустити Хинцѣвъ въ Америку, але робôтничѣ клясы рѣшучо и енергічно противлять ся тому.

— ВЪ Лондонѣ въ техничныхъ кругахъ розглядають питане, чи неможливо сполучити Ню Йоркъ зъ Лондономъ телефономъ. Зъ боку теоретичного це показуе ся цѣлкомъ можливымъ, але питане въ тôмъ, чи можливо буде построити електричну машину такои силы, щобъ еѣ выстарчило на такъ велику дістанцію.

— ЗЪ Ванкуверъ, Б. К. доносять, що тамъ істнуе торговля бѣлыми дѣвчатами, котрыхъ Індіяне купують собѣ за жѣнокъ.

— ДВА МАДЯРЫ фалшôвники грошей спôйманѣ. Мешкали они въ Chapman's недалеко Allentown, Pa. Звôдси пôслали до Пітсбурга до одного ритовника, щобы имъ зробивъ плиты на австрійскѣ паперовѣ 20 коронôвки. Ритôвникъ зробивъ се, але рôвночасно повѣдомивъ поліцію, котра заарештувала ихъ и знайшла при нихъ всякѣ прирѣды до фалшованя грошей. Фалшованѣ австрійскѣ грошѣ хотѣли тѣ два Мадяры продавати краянамъ въ околици Алентавнъ.

— ВЪ Пенсилвеніи е законъ якій каже, що бѣднѣ люде покусанѣ скажеными псами мають бути лѣченѣ на коштъ державы.

— КОНВЕНЦІЯ Сполученыхъ Углекопôвъ почалась минулого Вôвтôрка въ Индіянополісъ, Инд.

— ДНЯ 25 го Сѣчня мае початись конференція властителѣвъ майнôвъ мягкого угля и майнерôвъ.

— ВЪ ПИТСТОНЪ, ПА. выбухъ газу въ майнахъ поранивъ 4 людей. — Въ тôмъ же самôмъ мѣстѣ найдено замерзле тѣло якогось чоловѣка зъ глубокою раною на плечахъ. Догадують ся, що се Италіянець вбитый своими краянами, членами „Чорнои Руки“.

— ПОВѢДОМЛЯЄМО всѣхъ предплатникôвъ „Читальнѣ“, що послѣдна книжочка сего выдавництва була ч. 18. „Як мужик ходив до царя правди шукати“. Тепер приготовляють ся дальшѣ числа (19, 20, 21) „Читальні“ и будуть невдовзѣ розôсланѣ предплатникамъ.

— ПОВѢДОМЛЯЮ всѣхъ кому на том залежить, що въ McKeesport, Pa жадного Копура нема, хиба може въ McKees Rocks, Pa.

М. Грацонь.

— ПОТРЕБА Русина, котрый бы умѣвъ добре по англійски говорити, писати и читати, абы мôгъ учити молодыхъ хлопцѣвъ вечерами по англійски До сего часу зôбрало ся охочихъ до науки 8 хлопцѣвъ, готовыхъ платити по $5.00 на мѣсяць, а може бы ся знайшло еще трохъ. Голоситись на адресу: Paul Strotynski, Coalridge, Pa., Luz. Co.

— ПРОСИМО нашихъ читателѣвъ, щобы присилали дописи про все, що у нихъ сталось нового та цѣкавого сейчасъ, а не въ кôлька тыжднѣвъ пôзнѣйше, бо тодѣ ихъ дописи тратять на вартости.

Жертвы на Револююц. Украиньску Партію.

Попередно зложено	$158.96
Мих. Гордийчукъ	1.00
Панѣ С. Юдицка, дарувала на выгравку подушку и зôбрала на тикеты	11.00
Разомъ	$170.96
Попередно выслано до краю . . .	$81.34
Дня 11го Сѣчня 1906 выслано . . .	60.97
Разомъ выслано доси	$142.31

Посвѣдка на другихъ 200 коронъ высланыхъ 15. Нов. 1905 напечатана въ „Волі“ ч. 18. зъ дня 15-го Грудня 1905 въ рубрицѣ „Рахунки партійнѣ“.

Дальшѣ жертвы просимо засилати ласкаво на адресу:
Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

М. Бедя.

Русин Поганин.

(Дальше.)

— „Ай донт кер“, відповів я моїм долярам — маєте ви дусити ся у кого иншого в кишени, то ліпше дусіть ся у мене.

— А чогож ти будеш нас дусити у себе?

— Того, чого вас і другі дусять, відрубав я.

—Другі нас тому дусять, бо хочуть бути маєтними, хочуть бути богачами... сказав, як здавалось мені оден з моїх долярів.

— А я не тільки, відповів я, хочу бути маєтним, але хоч-би мілїонером.

— Хто, ти мілїонером?! — заревіли мої доляри.

— Хочу ним бути, відповів я.

— А звідкиж ти наберещ мілїонів?

— Запрацюю собі в фабрацї, сказав я ненадумуючись.

— Ха! ха! ха! — засьміялись хором мої доляри в кишени. — То ти думаєш, що усї американьскі мілїонери дійшли до своїх маєтків через уцтиву фабричну роботу?

— Не знаю, але я буду працювати уцтиво, відказав я певний себе.

— То ти конечно зачнеш від тепер щадити, зістанеш дусигрошем? — запитав жалісно оден з них.

— Буду щадити, буду дусигрошем — відказав я.

— І не пустиш нас жадного?

— Нї, не пущу.

— Не пустиш? Якжеж се? Такий день нинї горячий, а йдеш... А прийдеш до Чік...пі, не ликнеш анї одного? Не закуриш папіроска?

— Без курення обійдусь, а пиво заступить чиста кернична вода; за воду прецінь не потрібую платити, відповів я рішучо.

— Ну, то ти конечно хочеш бути мілїонером?

— Чому би нї? Впрочім хто би на сьвітї не хотів ним бути? — замітивем.

— І ти не боїш ся Бога? Запитав мене оден з долярів.

— Чого маю Бога боятп ся? Чиж то Господь Бог боронить бути кому маєтним, чи що?

— Не боронить?! Заревіли хором мої доляри. — То ти забув на ті слова Письма Сьвятого, що легче верблюдови перелїзти через ухо іголке, як богачеви ввійти до Царства Небесного?

— А правда!... сказав я; ей Богу правда, а я і не подумав о тім перше...

— І будеш тепер ще дусити нас у себе, потупиш свою душу на віки? — запитали мене мої гроші.

— Нї, нїколи відповів я. Мавби я через вас свою душу загубити, то ліпше най вас усіх перше чорт позабирає...

— Дуже ми цікаві, — почав знов правити котрийсь з них — що ти заміряєш тепер з нами робити?

— Першого ліпшого з вас віддам за порядну шклянку пива, або за добре циґаро — відповів я скоро.

— Що?! За одну шклянку пива? І не жаль би тобі було давати одного з нас за шклянку пива? — запротестували мої доляри в кишени.

— Також немавбим чого жаловати кусника шмати... відповів я.

— В кишени моїй, як здавалось менї, заварилось як в горшку на хвильку, але по малій павзї зачав знов оден з долярів зі мною балакати.

— То ти говориш, що ми у тебе кусники шмати? А не знаєш ти, що як сьвіт широкий і далекий, ми панами? А скілька то через нас пролялось уже крови на сьвітї? Скільки люде криво присягали? Скільки братоубійств, мордів, поповнили вже люде через нас, і за нас? А скілька пролялось уже людских сліз про нас... то не найшовбись в цілім сьвітї такого математика, котрий би потрафив то все зрахувати? А ти сьмієш говорити нам, що ми у тебе шмати?

— Однак ви не маєте для мене вартости, ненавиджу вас, відповівем.

— Що, ти ненавидиш нас? Нам не такі кланяють ся ще як ти! — заревіли мої доляри нараз. — Таж перед нами бють чолом всї люде почавши від найбільших нуждарів, аж до найвисших магнатів! Таж нам кланяють ся не тільки сьвіцкі люде, але нам бють чолом і духовні, слуги Божі, почавши від простих духовників, аж до найвисших кардиналів!

— А я не вдарю чолом перед вами, сказав я рішучо, хоч я нї король, анї ніякий кардинал, а звичайний собі робітник...

— Такий ти гордий, гольтіпако? — відозвавсь котрийсь з долярів.

— А ти як не будеш тихо сидїти в кишени, відрубав я злобно, то я не тільки тебе, але й усїх вас повикидаю таки тут в болото!...і, тогди переконаємось, хто кому паном!

І поглянувем гордо вколо себе, але таки сейчас скоренько затягнув я капелюх аж по самі вуха, та ще скорійш зняв валїзку з плечей і стиснув сильно палицю в руцї, а навіть брала мене охота впалити собі нею з десять обливаних... Бо і подумайте собі, любі читачі: я розмовляючи з тими проклятими долярами, і не спостеріг ся, що уже давно прийшов до цїли моєї подорожи... до місточка Чік...пі, і вмісто йти тротуаром, як на чоловіка пристало, я з валїзою на плечах, з капелюхом на однім усї, йшов розмовляючи в голос зі своїми грішми і то знаєте куди? Самісенькою серединою вулицї... і то в самім центрі місточка!...

— Що не дуже культурно мусїв я тогди виглядати, се менї кождий мусить признати, тож по такій компромітациї, така мя вхопила лютість на мої доляри, що коли зауважвем на одній з камениць шильд з написом "Lager Beer", сейчас направив я в ту сторону мої крокороби... „Який пан, такий крам“, говорить пословиця, а я додам: яке місточко, такі в нїм і салони, а властиво той до котрого я увійшов. — Мале, може на чотири части перетовчене зеркало на стїнї, при нїм пару фляшок з „джіном“ і виском; по над одиноким, закратованим, як в криміналї, вікном старий мабуть ще з часів Колюмба годинник; „бара“, кілька поломаних столів, таких самих постіганих дротом крісел, ось і все, що можна було назвати урядженем того салону.

— Коли мої очи трохи призвичаїлись до темряви, яка була в тім „салонї“ або радше сказати норі, зауваживем, що за барою в кутї стояла, як здавалось менї, бочівочка, окручена не знати по що в шмате... а на горішнім днї тої бочівочки, лежав до гори хвостом, як здавалось менї, гарбуз, чи диня.

— До лиха! подумав я собі, чижби тут на перекуску по пиві давали кавалок динї?... Але що найважнїйше то се, що хотяй се був горячий день, в салонї, крім чорного кота, котрий лежав на барі, не зауважавем анї живої душі. Єсли і решта тутешних салонів подібних тому, подумав я собі, то видко й тут нема що робити... і вже мавем завернути назад і по глядати собі відповіднїйшого місця, а властиво когось, від кого міґби я дізнатись чи можлива річ дістати в тій місцевости працю, помешкане і. т. д.—коли нараз почувем за собою щось неначе суване чиїсь ніг, якесь сапане, і чиїсь кроки. Коли споглянув позад себе, ноги задрожали підо мною і почув я неначе колене шпильок по моїм тїлї, почавши від пят аж до голови, а відтак на відворот.

— Передо мною стояв індивідуум, на котре поглянувши раз, без труду можна було здогадатись, що маєсь перед собою людину духово хору, та зведену до остатної степени людскої нужди...—Був то меньше-більше пятьдесять лїтний мужчина. Малий, присадкуватий, з синим набренілим лицем. Єго чорну бороду, такіж в неладї обвислї вуса, і брова, з під котрих сьвітила таємнича пара віч, не можна якк було погодити з кількома тільки уже космиками сивого волоса, котре спливало йому аж на рамена. На його широчезних штанах, приперезаних ременем, і якімсь сурдуті, дармо доглядавбись матерії з котрої були вшиті, так ріжного рода латками були зшиті; був босий, на голові мав щось, ніби шапку, ніби капелюх.

— Стояв спокійно при стовпі, котрий піддержував стелю, пикаючи маленьку глиняну люльочку.

— Hallo!—сказав до мене, коли охолонувем з першого враженя.

— Hallo! hallo!—відповів і я по англицки, о скілько менї моя англійщина тоді позволяла.

— А що хочете? запитавем.

— Що я хочу? відповів незнакомий. Я нїчо не хочу, тільки прийшовем тобі сказати, що єсли хочеш що випити, то ти його так не добудиш ся.

— Кого? запитав я.

— Ну, готельника, — відповів незнакомий.

— Готельника? А деж він є, той ваш готельник? запитав я оглядаючись довкола себе!

— А то не видиш? сказав незнакомий, вказуючи кінцем цибушка від люльки на бочівочку з гарбузом.

— Придививем ся уважнїйше, дивлю ся, дивлю, і тут порскнувем таким сьміхом, що аж незнакомий цофнув ся пару кроків від мене і зачав приглядатись менї своїми дивними очами. Бо і було з чого сьміятись. Тою бочівочкою з гарбузом був ніхто другий як лише округленький, виголений, вилисїлий готельник! Циґаро яке тримав в зубах, я в темряві взяв за хвіст від гарбуза... Храпав собі в найлїпше на кріслї. Коли я витомачив мою помилку незнакомому, то і він зареготавсь зі мною голосом подібним до скрипляче вих воріт так, що аж люлька впала йому з губи.

— Ге! ге! ге!—реготав ся він,— веселий з тебе хлопець. Таж він справдї з цигаром виглядає неначе гарбуза... Га! га! га! сьмія ся старий.

— Алеж хто видав так спати за барою, сказав я до незнакомого. Видно красна тут у вас услуга, додав я іронїчно.

— Він так завше, сказав незнакомий, і не збудивбись його, хоть з револьвера при нїм стріляй. Але єсли ти „чохнеш“ з одного, то я його уже потрафлю збудити, додав незнакомий таємничо.

— А добре, збудіть, сказав я, незавадить „чохнута“, як ви говорите, одного, тільки скоро, бо я не маю часу.

— Незнакомий положив люльку на столї, а звинувши обі руки коло губи, нахилив ся через бару майже до самого вуха готельника, і гукнув з цілої сили: „fire! fire!!!“

Се помогло.. Готельник харкнув, як медвідь, вытріщив страшенно очи, а губу то так роззявив що ворона моглаби йому легко влетїти, зірвав ся з крісла, махнув кілька разів руками в воздусї... неначеб щось відганяв від себе, відтак зачав бігати поза барою. і питати розпучливим голосом.

— Where is fire? where is fire?

— У того „джентлемена“ в горлї! відповів незнакомий, вказуючи цибушком на мене і заходячись від сьміху.

Готельник станув собі широко, і вітхав як чоловік котрому спаде великий тягар з серця... Одною рукою вхопив ся бари, другу положив собі на грудях, впив свої випуклї очи в незнакомого і закляв, як на правдивого Ірляндчика пристало.

— Ти проклятий, осмолений, собачий сину! Чи ти не знаєш вже раз, як мене будити?! О, Ісусе Христе! як я налякав ся, о Ісусе! — зачав жалісно готельник. А щоби тебе ти проклятий смолюху! Чи на тебе нема вже раз якого злого воздуха? А щоби ти зломав карк на простій дорозі за мене! О Бог прокляв твою душу! ти обмерзла заволоко!... О Ісусе! — кляв почервонївши Ірляндчик незнакомого.

— Що правда, то таке веселе, але хоч кому нездорове — сказав я сьміючись до готельника.

— А ти думаєш, що я того не відкорую? — сказав звертаючись до мене готельник. Відкорую! Або ти думаєш, жалив ся дальше готельник, що то він перший рав мене так збудив? Таж він менї доперва минулого тижня, колим ся здрімав, того проклятого кота кинув на голову... А нещастеб тебе забрало, ти собачий сину! — зачав лютитись знов готельник. Але чекай ти проклятий Полендру! Дам я тобі вже хоть раз склянку пива — погрозив незнакомому кулаком готельник.

— А то він Поляк? — запитав я готельника здивований.

— Полендер, Полендер! Впрочім чорт його знає що він за оден — сказав готельник. Полячки, котрі тут приходять до мене в гостину говорять, що він також Поле дер, але він тут нераз з ножом до них скаче і каже, що він не є Поляк, а якийсь там інакший... Але що він злодій, розбишака, поганин, то я о тім знаю напевно — докінчив Ірляндчик.

— Якжеж ти знаєш що він поганин? — запитав я.

— Звідки знаю? Абож він не хотів тут замордувати католицкого ксьондза? І не відсидів за те щось зо три роки в криміналї?

— То такий він? -- подумав я собі. і з недовірєм споглянув на незнакомого.

Але незнакомий, неначеб то не про него ходило сидів собі спокійно в кутику при столї і пикав свою люльочку.

Випивши склянку пива, котру казавем собі подати, і заціканлений питанем хто сей незнакомий, закуривем папіроску, щоб додати собі відваги, підійшов до незнакомого і заговорив по польски.— A to wyście Polak?

— „А що він там дурний Айриш знає“, відповів менї незнакомий найвиразнїйше по руски.

Єслиб тогди передомною був грім трїснув, то би мя се так було несчудовало, як те, що той незнакомый відказав менї по руски.

— То ви Русин? — прошептав я з зачудованем.

Незнакомий виняв свою люльочку з губи, а подивившись на мене якийсь час сказав:

— А ти хто такий, що я маю говорити тобі що я за оден? Пильнуй свого носа, молокососе! — додав злобно.

Не знавем що відповісти, але здобувшись нарештї на слово, заговоривем: — Даруйте, я тут незнакомий, я Русин... Прийшовем тут за роботою і дуже би мене тоє утїшило, єслиб міг тут найти наших Русинів... Не гнївайтесь, я не знаю хто ви, даруйте.

Незнакомий поглянув на мене лагіднїйше, і по хвили сказав: — Воно так. І я був колись таким як ти говориш, але тепер то я вже анї Поляк, анї Русин.

— Якто? Кажете щосьте були колись таким як я, то є Русином, а тепер ви вже нї Русин, нї Поляк. Якжеж то? не боїтесь ви Бога таке казати? — сказав я з огнем.

Незнакомий засьміяв ся таким страшним сьміхом, що аж кров стяла ся в моїх жилах...

— Ха! ха! ха! сьміяв ся він. — І ти думаєш, що есть Бог в Америцї?

— Поганин! поганин, прошептав я; Русин, а поганин... Господи, прости йому, бо не знає що говорить... Нещасний! подумав я собі в души. І цофнувем ся від него, волосе стало менї дубом, а в голові зачало шуміти від таких страшних слів. Хотівем утїкати, утїкати як найдальше, але щось якби говорило менї: „не йда“, приблизись до него, бо він нещасний чоловік.

Конець буде.

230 Новыхъ Членôвъ.

Въ мѣсяцю Децембру м. р. приступили до Р. Н. Союза слѣдуючѝ новѝ братства и члены:

Братство св. Андрея въ Lorain, O., вôд. 128.

Яблоньскій Михаилъ
Бозѣмчакъ Петро
Вознякъ Алексій
Русинко Алексій
Вознякъ Иванъ
Пѣшко Иванъ
Феньо Алексій
Метка Андрей
Ґалянка Михаилъ
Леснякъ Тимко
Соколовскій Вѣнцентій
Шурґотъ Иванъ
Лесь Алексій
Униско Андрей
Ґоджикъ Иванъ

Братство св. О. Николая въ Sykesville, Pa., вôд. 129.

Мудракъ Петро
Тужакъ Андрей
Мудракъ Семанъ
Кушнѣракъ Михаилъ
Завацкій Семанъ
Ґаштаръ Юрій
Смольнякъ Семанъ
Вислоцкій Юрій
Ґанцъ Юрій
Качмарикъ Стефанъ
Качмарикъ Иванъ
Качмарикъ Михаилъ
Шерекъ Петро
Гарабинъ Иванъ
Ильковичъ Стефанъ
Варґа Павло

В. 1. Дупчакъ Федоръ
Псвера Василь
В. 6. Брычфалуши Иванъ
Стойка Ференцъ
Брычфалуши Иванъ
Гриня Василь
Бенца Ференцъ
Франчукъ Юра
Бенца Михаилъ
Брічфалуши Стефанъ
В. 7. Пастухъ Антôнъ
В. 10. Гошко Михаилъ
Ясколка Петро
Спєвакъ Андрей, дитина
В. 13. Голубовскій Максимъ
Данила Иванъ
В. 16. Тхôръ Алексій
Логінецъ Иванъ
В. 19. Федишинъ Михаилъ
Беньо Михаилъ
Гавранъ Иванъ, дитина
В. 26. Тилявска Катарина
В. 28. Гришко Стефанъ
Гричишинъ Грицъ
Пекусъ Яковъ
В. 30. Переґринъ Андрей
Ґриґоръ Едвардъ
Пясецкій Френкъ
В. 32. Бросначъ Андрей
Спѣрко Петро
В. 33. Гирча Иванъ
Цапъ Андрей, дитина
В. 35. Хохла Миколай
В. 38. Перунъ Иванъ
Тарбай Василь
Нѣщотъ Стефанъ
В. 40. Бараникъ Яковъ
Гевусъ Грицъ
Данилейко Василь
Гавсъ Иванъ
Брôль Павло
Гнатъ Грицъ
Мацо Юшвѣнъ
В. 41. Мрозекъ Андрей
В. 42. Костикъ Константинъ
Хомякъ Николай
Кидоньь Тонко
Сова Михаилъ
Барна Анна, дитина
В. 45. Петриковичъ Зофія
Гапій Стефанъ
Бренжель Марія
Шоцекъ Людвіка
Валенґа Анєля
В. 46. Кравчикъ Афтанасъ
Галабукъ Василь
Боджухъ Семанъ
Чабака Марія, дитина
В. 48. Сушевскій Семистіанъ
Баранъ Осифъ
Кузѣвъ Иванъ
В. 50. Сардыґа Афтанъ
В. 52. Бѣшко Лешко
Ядишинъ Иванъ
В. 53. Лаврôвскій Андрей
Субота Михаилъ
Райтеръ Лукачъ
Гладишь Антôнъ
Федашь Николай
Капацевичъ Юрій
Друбко Теодоръ
Вовкъ Илько
Искатъ Стефанъ
Квасѣвскій Стефанъ
Волкъ Иванъ
Привозникъ Митро
Шпакъ Илько
Побуцкій Николай
Коваль Иванъ
Барнякъ Тимко
Лучканичъ Андрей
Сивый Петро
Ґриґа Гнатъ
Доликъ Онуфрей
Трушь Дмитро
Смѣлка Осифъ
Вовкъ Андрей
В. 55. Ядвѣсєньчакъ Осифъ
Нѣмецъ Лешко
Щерба Грицъ
Барицкій Андрей
В. 56. Кончакъ Николай
Теленцьо Михаилъ
Кѣляръ Орестъ
Дуткевичъ Гаврило
Колодѣйчикъ Романъ
Буракъ Илько
Гайдукъ Андр.
Триґаръ Яковъ
Назакъ Гаврило
В. 58. Лаверъ Федоръ
Лаверъ Николай
Шумный Юрій, дитина
В. 61. Пстрекъ Юрій
Малѣновскій Осифъ
Угринекъ Андрей
В. 62. Пельцъ Петро
Сирко Антôнъ
Литвинъ Григорій
Качмарикъ Антôнъ
В. 63. Рудавскій Николай I.
Рудавскій Николай II.
Рудавскій Данько
Рудавскій Иванъ
В. 64. Полишинъ Иванъ
В. 65. Заканичъ Михаилъ
Боберъ Семанъ
Заканичъ Иванъ, дитина
В. 67. Когутинецъ Стефанъ
Негребецкій Иванъ
Блишакъ Федоръ
Лешевскій Михаилъ
Драбѣщакъ Федоръ
Боднаръ Грицъ
Бѣлевичъ Игнатъ
В. 69. Цѣхъ Осифъ
Цѣхъ Иванъ, дит.
В. 70. Садлакъ Василь
В. 72. Макара Петро
В. 73. Мулявишинъ Иванъ
Прийма Пронопъ
В. 75. Незнайовскій Иванъ
В. 76. Крайникъ Михаилъ
Филипчакъ Иванъ
В. 78. Воронякъ Андрей
Бончакъ Иванъ
Гнатъ Михаилъ
Козура Антôнъ
В. 82. Цюпа Стефанъ
В. 83. Проньно Теодозій
В. 84. Нестеръ Грицъ
Головачь Василь
В. 86. Иваницкій Иванъ
Дзѣкъ Теодоръ
В. 87. Окаль Гнатъ
Кѣцакъ Антôнъ
Москаль Николай, дитина
В. 90. Сисакъ Иванъ
В. 91. Кѣбашь Михаилъ
Ґарапъ Андрей
Цицила Александеръ
Пеньовичъ Теодоръ
Завѣйскій Иванъ
Каня Петро
Войтовичъ Леодозій
В. 92. Гринь Андрей
Драґунъ Методій
Гайдукъ Аким
Сенюкъ Кость
В. 95. Маценка Антôнъ
В. 98. Заяць Лешко
Майданъ Анна, дитина
В. 99. Синьота Грицъ
Борисъ Семанъ
Зубаничъ Стефанъ
В. 100. Лабошь Юлія
В. 102. Чайковскій Войтѣхъ
В. 103. Волошинъ Иванъ
Уличь Сильвестеръ
Лупѣвъ Михаилъ
В. 104. Чехъ Яковъ
В. 107. Сушко Михаилъ
Сикала Лукачь
Зариданьскій Антôнъ
Зубенко Миколай
В. 108. Шеремета Николай
Кавецкій Николай
В. 110. Петрушкевичъ Федоръ
Дубѣй Василь
В. 111. Маґацъ Иванъ
Ґера Юрій
В. 112. Нѣжанковска Сабіна
Бретъ Якôвъ
Бичиньскій Жиґмонтъ
В. 113. Шевчикъ Петро
Хохля Стефанъ
В. 116. Петрôвъ Маріянъ
Яскуловскій Антôнъ
Кобилянькій Станѣславъ
В. 117. Ковалѣньскій Адольфъ
Подгôрный Федоръ
Рокицкій Иванъ
В. 118. Парагузъ Иванъ
В. 123. Воркунъ Михаилъ
Шеремета Юрій
В. 124. Мазурôвъ Семко

С. Ядловскій, гол. секретарь.

ДОПИСИ.

З Sunderland, Mass.

Майже о дві години дороги звідси треном, лежить красне мале місточко Hemest, славне в тих стеронах зі своїх заведень науко..х.

Пересівши на другу „кару" в Hemest, мчеш ся помежи малі взгіря, порослі подекуди шпильковим лісом, до так званої місцевости Sunderland.

Місцевість тут властиво літом уроча.

Як оком сягнути на північний схід, так не увидиш нічого крім досить високих скалистих взгір, (щось на взір нашого славного Бескиду), котрі для украшеня ще помислові Сундерляндці поприбирали в ріжні „фікси—факси",где літом устроюють собі ріжні забави.

Натомість на полудневий захід, не переглянеш прекрасних рівнин, поперетинаних лиш подекуди фармерскими дорогами і доріжками, при котрих-росте множество дерев, огороди, цьвіти. А через середину рівнини веть ся в ріжних напрямах ріка. От і маете, ласкаві читачі, Sunderland.

Тепер, то є в зимі, тут все тихо, не увидиш тут тепер того рухливого фармерского житя, як в літі, від часу до часу лиш перемче візком затулений з вухами який фармер, або „peddler" дорогою. Однак плине тут і тепер тихе фармерске жите; а до того ще тут, в тім затишу, плине і руске жите своїм руслом...

О скілько я міг довідатись, то жие тут Русинів усіх до пятьдесять душ. По більшій части, Русини працюють тут при роботі фармерскій, властиво молоді, наймають ся на місяці до фармерів під добрим винадгородженем, але старі, фамілійні Русини, по більшій части рентують тут собі по кілька акрів поля, і „рейзують" переважно цибулю і тютюн.

Але жиють тут Русини, що мають і власні свої фарми, котрі сьміло можна зачислити до перворядних фармерских осель в тій околиці. Земля тут урожайна, дуже надаесь під управу тютюну, котрий в тих сторонах по більшій части фармери і управляють.

Як давно Сундерляндї Русини зачали осідати, на разї я не міг довідатись; як казали менї, то декотрі Русини мешкають тут від кільканайцять літ, але я з радістю заявляю, що і дов ге жите в чужині і зносини з другими народностями, не видерли ще їм нашого найдорожшого скарбу, то є.нашої рідної рускої мови.

Вони дуже дивувались, звідки я дознавсь про них, що приїхав їх відвідати.Розуміє ся, що яко чесні Русини, дізнавшись про ціль моеї подорожи до них, приняли мене радо. Записалось кількох до нашого Братства і Р. Н. Союза, а я попращавшись з нашими фармерами сердечно, вернув одушевлений уже пізною ночию домів.

Честь вам за се, братя Сундерляндці!

Честь вам, що не жалуєте труду, і хоть ваше жите і зносини з другими народностями, поміж котрими ви жиете, ставляють вам подекуди перепону,—ви довели, що потрафите постояти за нашу народну справу, і вписуючись в наші ряди, покажете і другим там замешкалим Русинам дорогу, і чином, що можна і чуже шанувати, а передовсім своє берегти,а я з моеї сторони маю незломну надію, що коли другим разом приїду вас відвідати, то не кількох, а всї станете під прапор нашої організації, а відтак, подавши собі усї руку, як на Русинів пристало, будемо спільно стреміти напеpед і наперед!

Михайло Беля.

Зъ Buffalo, N. Y.

У насъ часы досыть добрѝ, бо робота вже майже черезъ 2 роки стало иде, только въ другихъ рѣчахъ поступу якось не видно. Єще 1897 року завязалось тутъ братство, але помимо того, що тутешнѝ Русины вже кôлька разы зачинали дещо робити, все якось посуваесь тутъ впередъ дуже поволи. Кождий бы хотѣвъ мати церковь и священика, але кобы ся о тое хто другій постаравъ. Де лишь поти, всюды чути жаль за тыми часами, коли тутъ були священики, бо було якось веселѣйше, приемнѣйше чи то въ свято, чи въ Недѣлю. Але правда тогды було менче людей и роботы ишли слабо, тожь и обставины такѝ не могли довго тревати. Теперь маемо тутъ латы церковнѝ вартости кôльканайцять сотъ доляровъ, маемо и урядъ парафіяльный, але все гейбы якось поснуло и урядъ и парафіяне.

Ану-но братя пробудѣть ся до працѣ! Годѣ вже дальше спати. Скличте мітингъ парохіяльный и посуньте дѣло дальше напередъ. Нехай старый урядъ здасть справоздане и, если добре робивъ выберѣть его на ново, если нѣ, выберѣть на его мѣсце другій и нехай робота иде дальше напередъ. Бо если и дальше будемъ такъ спати якъ доси, то певно и за сто лѣтъ нѣчого тутъ не буде.

Читатель „Свободы".

З Vancouver, B. C. Can.

Писав якось у „Свободі" п. Т. Стефаник, що треба аби Русини організувались в товариства без ріжниці віри і се правда. Пора, вже раз організуватись так як се роблять другі народи. — В тїй самій дописи писав п. Стефаник, що его не приняли до Канад. Р. Н. Союза. Менї не хоче ся якось в те вірити, бо еслиб до К. Р. Н. Союза могли належати лише ті люде, що належать до парафії о. Гури, то се були б собі звичайне церковне братство, але Канадійским Р. Н. Союзом его назвати ніяк не булоб можна. Я би просив, аби о. Гура пояснив в газетах які суть статути сего К. Р. Н. С., хто до него може належати, а хто ні, і т. д.

Г. Бедар.

Намъ треба доброи рускои газеты въ Канадѣ.

Хто за мною, нехай не тратить надѣѣ, а лишь най кине бôльше олѣю на огонь, щобы лучше горѣвъ огонь народного духа! Намъ треба незалежнои вôдъ жаднои політичнои кліки, вôдъ жадныхъ наганячôвъ та цензорôвъ рускои народнои газеты въ Канадѣ.

Мы не годнѝ служити анѣ ліберапамъ до смерти, анѣ консерватистамъ. Мы не годнѝ нашѝ кроваво заправьованѝ грошѣ довше платити на цензорôвъ поломанои політичнои кліки, котра вмѣсто рѣчей мудрыхъ, науковыхъ та свѣтовыхъ, нѣчого людямъ не дае читати лишь выборы, та не знаючи и не розумѣючи ролѣ житя народного руского тутъ на чужинѣ показуе пальцемъ на тыхъ людей та каже ихъ выбирати за помôчниковъ своихъ, що кидають наругами на той рускій народъ, котрый голосуе такъ, бо ліберальна або консервативна газета такъ говорить! Таке провадженe народу есть дальше неможливе ту въ Канадѣ, и если не возьмемось до працѣ и не подопчемъ такои системы, будуть зъ насъ такъ вовну скубчи и смѣятись, що намъ треба лишитись безъ ходакôвъ. Намъ треба рускои газеты, котрабы боронила справъ нашихъ народныхъ вôдважно, смѣло, котра-бы ставляла перепоны ворогамъ при закладаню сѣтей на нашѝ права, на нашъ розвôй и будучность въ Канадѣ. Намъ треба газеты, котра бы цвила духомъ и любовію до свого народа, плекала гарнѝ звычаѣ а выкорѣнювала поганьскѝ забобоны. Намъ треба газеты, котра булабы принята въ каждôмъ домѣ безъ рôжницѣ чи то лібер. чи консервативный,чи то въ бѣднѣйшихъ чи въ богатшихъ, чи въ письменниковъ чи въ неписьменникôвъ, чи то въ Канадѣ чи дальше на родинѣ и чужому ще свѣтѣ. Намъ треба газеты, котра плекала бы рускѝ пѣсни и затримовала бы ихъ въ ихъ красотѣ, котра учила бы нашь людъ історіи, мудрости правъ, волѣ, чесноты и любови до своге та охоты до чужого цівілізованого свѣта и житя лучшого якъ до теперь маємъ!

Я думаю, що кождый здоровомыслячій чоловѣкъ пôдопре мою гадку та скаже, що намъ треба такои газеты. Розумѣесь, що не обôйдесь и безъ критикы, однакъ мы на се не зважаймо а берѣмъ ся до працѣ та будуймо свою руску велику родину на степахъ Канады вôльнои, широкои, де есть поле, лишь треба его засѣяти, а жнива певнѝ. Будуймо на еѣ скалѣ, не на пѣску.

М. Ґовда.

12

„SVOBODA“
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 309 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ черезъ Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львôвъ.

Оплачувати газету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або агента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:

„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Бракъ амбіціи.

Однимъ зъ нашихъ численныхъ блудôвъ є мѣжь иншимъ также бракъ амбіціи; бракъ амбіціи особистои и бракъ амбіціи народнои.

Русинъ вдоволяесь чимъ небудь, его бажаня невеликѝ — и разъ вôнъ дôпнявъ сего, що мае де якотако мешкати, мае якотако зъѣсти та выпити и еще остаесь ему пару центôвъ въ кишени — вôнъ бôльше нѣчого не бажае. Правда, суть декотрѝ Русины, що бажають мати свôй дôмъ, „бизнесъ“ (розумѣй треторядный салонъ) або бути полісменомъ чи констаблемъ, але то вже выимки, одиницѣ. Пересѣчный Русинъ такъ „высоко“ не сягае.

Пôдъ взглядомъ просвѣтнымъ Русинъ звычайно нѣчо бôльше не хоче, якъ щобы мôгъ почитати зъ молитвенника, подписати ся и познати „нумеро“. Учить свои дѣти, особливо хлопцѣвъ, о стôлько, о скôлько се може помочи имъ приступити близше до престола, стати пôддячимъ, дякомъ, а може навить и попомъ. Особливо попомъ кождый радъ бы бачити свого сына, якимъ небудь попомъ: католицкимъ, православнымъ, чи протестантскимъ, абы лише попомъ. Впрочѣмъ стати попомъ, бувае задушевнымъ, хоть и не все явнымъ, бажанемъ также многихъ Русинôвъ, якѝ знають ся хоч трохи на „солькахъ“ и типику. Наука, що не вяжесь въ якій небудь спосôбъ зъ сольками, изборниками, тропарами, у загалу Русинôвъ особливо угорскихъ немае майже жадного значѣня.

Отсе особистѝ амбіціи пересѣчного американьского Русина. А „народнѝ“? — Они также не йдуть дуже далеко.

Добро загальне, добро Руси, обовязокъ народный и тимъ подôбнѝ рѣчи, усе те ему майже невѣстне, чуже. Найбôльше ще зрозумѣлымъ ему добро братства, котрого вôнъ членомъ, та добро его парафіи. Такѝ рѣчи ему зрозумѣлѝ, яснѝ и вôнъ не жалуе для нихъ и найбôльшои жертвы, особливо для парафіи, для церкви.

Мы назвали се бракомъ амбіціи, хоч въ дѣйсности назва ся невѣрна. Се радше невыроблена амбіція, якъ цѣлковитый еѣ бракъ. Та якъ бы тамъ не назвати сего явища, певнымъ є, що народъ маючій такъ маленькѝ амбіціи мусить зъ природы рѣчи дуже поволи поступати напередъ. И винувати его за се не можь, хиба жите и обставины середъ якихъ вôнъ выросъ.

Въ старôмъ краю Русинъ все терпѣвъ нужду, то чижь дивно, що заспокоене голоду и холоду стало его идеаломъ? Русинъ бачивъ, що найвысшимъ чоловѣкомъ въ его селѣ и зъ его нації бувъ пôпъ — отже и сына выпровадити въ попы его амбіція. Несвѣдомый своеи исторіи, не маючій свѣдомости національнои, его „патріотизмъ“ не мôгъ сягати дальше границь села въ якôмъ вôнъ выросъ. Все те, якъ сказано, вôдбиваесь погубно на нашôмъ народѣ и лишае его позаду другихъ. Другѝ народы далеко бôльше выробленѝ пôдъ тимъ взглядомъ, особливо правдою се є коли говорити о Жидахъ. Жиды можна сказати мають найбôльше выроблену амбіцію зъ усѣхъ народôвъ свѣта. Особисто, Жидъ нѣчимъ не вдоволить ся. Зле ему, стараесь, абы му було добре; если ему добре, стараесь абы ему було ще лѣпше. И такъ все стремить высше и высше. Те саме треба сказати и про амбіцію Жидôвъ, народну. Жиды розкиненѝ по цѣлôмъ свѣтѣ, говорять всѣлякими мовами а однакъ почувають свою спôльнôсть; ихъ амбіціею є щобы Жиды дебъ они не жили не терпѣли кривды, а противно стояли єсли не высше, то бодай на рôвнѣ зъ другими народами.

Правда, на те зложились вѣки цѣлѝ а особливо Біблія, котра зве Жидôвъ выбранымъ народомъ. И Жиды въ се вѣрять, а для вѣруючого нема нѣчо неможливого.

Вѣра христіяньска не вчить Русинôвъ, щобъ они були выбранымъ народомъ, жите наше було все тяжке, кромѣ того всякѝ „патріоты“ клепали и все ще клеплють Русинови, щобъ бувъ покôрный и т. п. Ну, и зъ того выйшовъ нашь братъ такимъ якъ его бачимо.

Сподѣватись треба, що жите на новôмъ грунтѣ и инчѝ обставины середъ котрыхъ живемо, змѣнять свѣтоглядъ и амбіціи Русина, если не въ сѣмъ, то бодай въ другôмъ або третôмъ поколѣню.

Піяньство горою.

Минулого року мешканцѣ Сполученыхъ Державъ выдали на піятику $1.454.090.000. На ѣду выдали $1.260.000.000, на одягъ и знаряды дôмашнѝ $630.000.000, на обуве $261,000.000. Якъ бачимо, то на піятику выдано бôльше якъ на одягъ и обуве, бôльше навить якъ на хлѣбъ, мясо, муку, словомъ продукты споживчѝ.

Все те булобъ еще байка, еслибъ усе піяньство кôнчилось лише на втратѣ грошей, але втрата грошева ще найменча, єсли еѣ порôвнати зъ втратою здоровля, моральности и всякими другими наслѣдками піяньства.

Недавно тому писали мы про вплывъ піяньства на злочинъ, а теперь хочемо сказати пару слôвъ про вплывъ піяньства на здоровле и жите людске.

Розумѣе ся, що найбôльше шкôдливѝ суть дешевѝ напитки, якѝ вживають нашѝ люде, бо въ нихъ мѣстить ся свѣжій, сирый алькоголь, а такій алькоголь є найбôльше шкôдливый. Особливо зле дѣлае вôнъ на печѣнки и почки. Они ростуть, збôльшають ся и той хто уживае алькоголю тѣшить ся, що товстѣе, дôстае живôтъ. Тимчасомъ таке товстѣне не на добро выходить. Се початокъ хоробъ, якѝ кôнчать ся хворотою Брайта и водною пухлиною. Кромѣ почокъ и печѣнки терпить и жолудокъ. Вôнъ дôстае хронічный катаръ, а той стелить дорогу для „рака“.

Найгôрше однакъ вôдбиваесь мабуть уживане алькоголю на мозгу чоловѣка и то не лишь налогового піяка, але и такого, що пе лише при оказіи. Мозокъ э дуже делікатный и алькоголь навить въ найменчôй скôлькости дѣлае зле на него, руйнуе его. Та найгôрше є те, що наслѣдки уживаня алькоголю передають ся и дѣтямъ. Дѣти родичѣвъ, що пьють хочьбы и не налогово, бувають тупоумнѝ, нервовѝ, склоннѝ до падучои хоробы, піяньства, злодѣйства, розпусты и т. п.

Оденъ славный лѣкарь твердить, що божевôльнѝ находячѝ ся въ заведеняхъ по рôжныхъ краяхъ свѣта рекрутують ся головно зъ помѣжь людей якѝ вживають трункôвъ або ихъ потомкôвъ. Помѣжь божевôльными въ Сполученыхъ Державахъ 21 на кождыхъ 100 завдячують свою хоробу піяньству.

Що уживане алькоголічныхъ напиткôвъ въ якôй небудь формѣ и скôлькости скорочуе людске жите — здае ся бути певнымъ фактомъ. Асекураційнѝ компанія въ Англіи доказали на пôдставѣ статистичныхъ даныхъ, що жите чоловѣка, якій не пе, є пересѣчно о 9 лѣтъ довше вôдъ житя того хто пе хочь бы навить лишь умѣрковано. Американьска асекураційна компанія The Equitable доказуе, що смертнôсть тихъ що пьють въ мѣру є о 23 процентъ высша вôдъ тихъ що не пьють нѣчого. Многѝ компаніи асекураційнѝ асекурують людей не пючихъ нѣчого за менчѝ грошѣ якъ тихъ що пьють вôдъ часу до часу, а людей занятыхъ выробомъ и розпродажею алькоголічныхъ трункôвъ (готельникôвъ) зовсѣмъ до асекураціи не приймають.

Що може організація!

Компаністы самѝ найлѣпше вчать майнерôвъ, що мають робити, тôлько що майнеры якось не радо беруть собѣ до головы ихъ науку. Зъ рôжнихъ сторôнъ Пенсилвеніи, Іліноисъ и Вестъ Верджинии приходять вѣсти, що великѝ угльовѝ компаніи закуповують малѝ и лучать ихъ пôдъ однимъ зарядомъ.

Те саме повиннѝ робити майнеры, повиннѝ лучити ся всѣ пôдъ оденъ зарядъ, въ одну організацію, юнію.

Чому? — Послухайте:

Припустѣмъ, що юніи нема и що въ каждôй майнѣ є чоловѣкъ, якій не дôстае такои платы якъ повиненъ. Щожь вôнъ може собѣ порадити? Нѣчо. Вôнъ мусить робити за ту плату яку ему дае компанія або шукати собѣ роботы деинде.

Припустѣмъ, що кôлька сотъ майнерôвъ въ дистриктѣ чулись бы покривджеными — щожь тодѣ? Однѝ хотѣлибъ страйкувати, другѝ хотѣлибъ выбрати комітетъ и пôслати до компаніи а ще иншѝ радилибъ може ити всѣмъ до президента компаніи. На кождый спосôбъ мѣжь кôлькасотъ майнерами булобъ бодай кôлька рôжныхъ гадокъ, а що президенты компаній живуть звычайно далеко по великихъ мѣстахъ и видѣти ихъ не легко, тожь и бачимо скôлько то клопоту малибъ тихъ кôлькасотъ майнерôвъ закибъ ихъ кривды зôстали не то полагодженѝ але бодай выслуханѝ.

Подôбно, еслибъ майнеры якогось дистрикту выслали комітетъ до президента компаніи и жадали, щобъ тойже зробивъ зъ ними угоду на довшій часъ, то президентъ мôгъ бы оказати, що вôнъ ихъ не знае, що може они говорять лише за себе а тамтѝ другѝ майнеры зовсѣмъ того не хочуть и т. п.

Отгакъ дѣялось неразъ зъ майнерами и не въ однôмъ мѣсци доки не було майнерскои юніи. Компаністы попросту кпили собѣ зъ майнерôвъ и ихъ делегатôвъ. Але що иншого коли зъорганізовалась юнія и компаністы побачили, що мають до роботы зъ організаціею, зô силою.

Компаністы уступили, згодились на многѝ рѣчи. Тожь теперь коли наближаесь часъ робленя новои угоды зъ компаністами не повинно бути нѣ одного майнера, якій не належавъ бы до юніи, бо тодѣ компаністы бачучи силу, мусять згодитись на всякѝ справедливѝ жаданя майнерôвъ.

Листъ изъ Старого краю

Чи льокайство вічне!

В справі виборчої реформи видала національно-демократична партія „Маніфест до всіх Русинів галицької землі“, який начинаеть ся словами: „З Відня прийшла вість, що за волею Монарха дотеперішне виборче право мае бути скасоване“ і т. д. Як бачите, для руських політиків із національно-демократичної партії все ще найважнійша річ „воля монарха“. І коби хоч се була правда, а то торочить ся народови про „волю монарха“, коли на ділї се зовсім инакше, коли не монарх із доброго серця та з любови до своїх підданих каже дати їм загальне і т. д. виборче право, тільки противно народні рухи в державі і за границею заставили цїсаря і правительство піти за духом часу і приступити до виборчої реформи. І пощо-ж перекручуванем фактів піддержувати в народі і так уже занадто велику віру у всемогучість та добру волю цїсаря? І чи се мае бути зазив і заохота до боротьби за свое право, коли перші слова маніфесту говорять, що всьо залежить від доброї волї монарха?!

І загалом обіцянка виборчої реформи викликала у декого такі рабські інстинкти, що просто дивно. В деяких руських, а також майже у всіх соціяльно-демократичних ґазетах, далї у вічевих промовах, а навіть у посольських заявах у парламенті стільки похвал на адресу династії та правительства за обіцянку виборчої реформи, що аж гидь бере читати і слухати, як люди, що хотять уходити за провідників народу унижають ся вже за саму обітницю виборчої реформи. Так лиш пес ласить ся у ніг пана, коли той лиш свисне на нього... А що-ж буде, коли ввійде в жите справді якийсь можливий виборчий закон. Тоді хиба не буде більших чорножовтих, як дотеперішні „непримиримі“.

28. грудня 1905. М. Л.

Нова Державна Дума въ Россіи.

Урядъ працюе надъ розвязанемъ тяжкого пытаня: якъ завести въ розбурханôмъ краю такій державный ладъ, котрый выглядавъ бы на конституційный, але въ дѣйсности, нѣчимъ не вôдрôжнявъ ся бы вôдъ старого самодержавія? Конечнôсть потребы хочь якои небудь конституціи очевиста для каждого, хто не закрывае очей на сучасне положенє. Старый самодержавный ладъ кругомъ промотавъ ся, и свое скажене, безглузде панованє пôдтримуе лише страшными розливами народнои крови. На разѣ це единый ратунокъ, але довше істноване такого положеня неможливе. Перебити та перевѣшати усѣхъ незадоволеныхъ царемъ неможливе, бо по кождôй кровавôй операціи, котрѝ царь теперь такъ щедро прописуе своему народови, число незадоволеныхъ не зменьшаеть ся, а збôльшаеть ся, и революція росте. Революція придушена въ центральныхъ мѣстахъ державы царя, але вона кипить по окраинахъ. Та и котрый то уже разъ царь мордованемъ страйкарѣвъ заведе „спокôй“ хочь бы и въ тôй-же самôй Москвѣ, не кажучи вже про другѝ мѣста? За пôвтора-два роки вôдъ царскихъ куль народу згинуло далеко бôльшъ, якъ въ вôйнѣ зъ Японцями жовнѣрôвъ, не рахуючи тихъ, що загинули въ тюрмахъ, въ засланю, вôдъ нужды та голоду и т. п. проявъ панованя царя. Вже цѣлыми десятками лѣтъ царь дотримуе тѣеѣ тактики. Усе хотять когось переконати, що то тôлько якісь бунтарѣ, — Богъ зна звôдкиль вони появили ся — бунтують ся самѝ и другихъ пôдбурюють. А коли ихъ усѣхъ перестрѣляти та перевѣшати, тогдѣ настане спокôй и ладъ.

Але то нѣскôлько не помагае. Революція, що ни далѣ, то все росте въ глибину и въ ширину, и не вважаючи на усѣ звѣрства, якѝ теперь урядъ чинить въ краю, революція живе и голосно дае о собѣ знати цѣлому свѣтови.

Те, що таке положене въ кôнець плюндруе и безъ того вже сплюндрованый край, — те зовсѣмъ не обходить урядъ. Але урядъ добре бачить, що усе те змôцнюе революційный рухъ и що можливо, що слѣдуючій выбухъ революціи змететь сучасный урядъ. Дальше продовжене такого положеня есть неможливе, обѣцянками уже нѣкого дурити, и треба уже, дѣйсно, щось робити, кувати якусь „конституцію“.

Але утворити дѣйсный конституційный ладъ зъ загальнымъ выборчимъ правомъ — це значилобъ, що анѣ цареви, анѣ тысячамъ другихъ дармоѣдôвъ, великимъ и малымъ князямъ, герцогамъ и баронамъ, котрѝ теперь або зъ причины спорôдненя зъ царемъ, або на пôдставѣ якихъ другихъ, наданыхъ имъ самымъ Богомъ правъ, рабують безъ мѣры и безъ лѣку державни грошѣ, тримають нарôдъ въ темнотѣ и взагалѣ усѣми способами плюндрують край, — усѣмъ цѣмъ пташкамъ зъ заведенемъ конституціи минулибъ солодкѝ часы. Звычайно, вони на це, доки ще власть знаходить ся въ ихъ ру-

кахъ и доки ще жовнѣры не вôдмовляють ся стрѣляти страйкарѣвъ, нѣ защо не згодять ся.

Отже Вітте узявъ ся створити таку народну репрезентацію, котра бы въ жаденъ способъ не була загально народною, то есть скликати до Державнои Думы представниковъ лише тихъ клясъ и верствъ суспôльности, котрыхъ интересы не суть спôльнѣ зъ интересами загалу народу и котрѣ пôдтримували бъ урядъ, або щобъ принаймѣ, такѣ представники були въ Державной Думѣ въ бôльшости.

Отже, щобы того осягнути, не досить було створити таку Державну Думу, верхня хата котрои буде мати половину членôвъ призначеныхъ вôдъ уряду, а тôлько друга половина выборныхъ; не досить посередной выборчои системы, крôмъ всего того, треба ще було завѣсити выемковый та военный станъ въ тихъ провінціяхъ и окраинахъ, де послами до Думы можуть бути выбранѣ особы не вôдповѣдаючѣ метѣ Віттого створити фальшовану народну репрезентацію. Мало того, нѣчого о скôлько-небудь певного про те, на якѣ власне округи въ справѣ выборôвъ буде подѣлена Росія, якѣ права мати-ме нижня хата Державнои Думы и коли буде скликана Дума, — нема. Вітте казавъ, що скличе такъ скоро, якъ тое буде тôлько можливе, навѣть якъ тôлько до нижньои хаты буде выбрано хочь 150 членôвъ (усѣхъ мае бути бôльше якъ 500).

Революція въ Росіи.

Въ прибалтійскихъ провінціяхъ вôйна проти повстанцѣвъ все еще тягнеть ся. Докладныхъ вѣдомостей про тамôшню ситуацію нема, але правдоподôбно, що царське вôйско мае успѣхъ.

Повстане на Кавказѣ ширить ся. Остатнѣ вѣдомости доносять, що революція выбухла ще и въ Мінгрелии и Гуріи (землѣ кавказкѣ). Намѣстникъ царя на Кавказѣ стягае вôйско зъ усѣхъ поблизькихъ губерній, щобы придушити повстане. Вôйско робить дуже малѣ успѣхи, завойовуючи Кавказъ. Мѣсто Новороссійскъ революціонеры боронили въ протягу трехъ тыжнѣвъ, але нарештѣ пôддали ся. Въ мѣстѣ Тіфлисѣ идуть вôдчаяннѣ битвы вôйска зъ повстанцями. Революціонеры кидають въ вôйско бомбы, артілерія обстрѣлюе мѣсто.

Въ загалѣ, положене на Кавказѣ, пôсля урядовыхъ донесень, дуже серіозне, и Росіянамъ прийдесь завойовувати його знов.

Великій кавалокъ Сібірскои желѣзницѣ знаходить ся въ рукахъ заворушеныхъ жовнѣрôвъ. Они не пускають жадного потягу зъ Росии въ Манджурію, и рухъ мае зупинити ся по цѣлой лініи задля браку вугля. Военный міністръ знаряжае окремый корпусъ складаючій ся зъ усѣхъ гатункôвъ вôйска, щобы пôслати его завоювати Сібірску желѣзницю и знов отворити комунікацію зъ Лівевичомъ, котрый командуе надъ манджурскою арміею.

Въ Повомінскому зъ Варшавскои губерніи оденъ робôтникъ застрѣливъ начальника поліціи.

Въ Варшавѣ страйкарѣ убили суперінтендента мѣсцевои компаніи „стрітькаръ".

Въ Иркутскому (въ Сібіру) начальникъ поліціи Драгоміровъ зôставъ убитымъ. Той, хто убивъ, утѣкъ.

Не вважаючи на усе те, Вітте надѣеть ся на побѣду уряду и сучасне положене вважае за досить добре для уряду. Якъ доносить одна російска часопись „Слово", котра стоить въ зносинахъ въ де-кимъ зъ царскои родинѣ, на остатнôмъ засѣданю высокихъ осôбъ въ Царскôмъ Селѣ пôдъ предсѣдательствомъ царя, Вітте высловивъ ся за знищене конституціи и заведене знов самодержавного ладу и радивъ вести безпощадну політику проти усѣхъ тѣхъ, хто буде домагати ся конституціи. Погляды Віттого дуже сподобали ся цареви, и вôнъ знов мае велике довѣре до Віттого.

Вѣсть про це зробила дуже сумне вражѣне въ фінансовыхъ кругахъ, и капіталисты зô страхомъ дивлять ся на близьку будучину, бо це загрожуе выкликати новѣ розрухи и кровопролитя.

Взагалѣ, нема сумнѣву, що урядъ теперь будеть усѣми способами пригнѣчувати поступовый рухъ.

Нема также сумнѣву, що революціонеры на реакційнѣ замахи уряду вôдповѣдять усѣми имъ знаными и навѣть новыми ще неспробоваными засобами боротьбы.

Дописи.

Зъ Винипегъ, Канада.

Доповнене до дописи п. Куня в 51 ч. „Свободи" дотично читальні Т. Шевченка.

Читальні справді нема, але за те є Україньска Народна Бібліотека ім. Івана Франка, котру зміцнили ще за житя читальні, бо сподївались, що читальня скоро упаде. Де гроші? — Зараз скажу. Не було коли складати, бо книжок задармо прислано лиш дуже мало, а треба було оплачувати газети і другі видатки. Крім того ще й лишило ся пару долярів. Питане однак, чому п. К. до читальні не належав? Не штука кричати на готове або по упадку, тай користи з сего мабуть нема. Чому читальня упала? З причини сварок за віри та другі річи і інтриг одиниць. Але місто згадувати минуле, можеб хто подбав, щоб сю читальню назад до житя привести?

Аполінарий.

Зъ Carnegie, Pa.

Мы, Русины, жиючѣ въ Карнегі, мало коли пишемо до часописѣвъ про наше жите, бо хочь насъ тутъ и богато є, але освѣченыхъ мѣжъ нами дуже мало. Ажежь мы маемо свою церкву, братство, котре належить до Р. Н. Союза, и читальню, до котрои що вечера багато людей ходить. Читальню ту заложивъ намъ священикъ, за що ему належить подяка.

На Рождество Христове тутъ хрунѣ файно бавили ся. До того поупивали ся, що оденъ, Матвѣй Гавронъ, доставъ десь револьверъ та и стрѣливъ въ одного краяна и влучивъ тому въ голову. Той поваливъ ся, и ранѣйшь, якъ прийшла лѣкарска помôчь, вôддавъ Богови душу. А Гавронъ пробувавъ бувъ утѣкати, але поймали пташка и посадили до арешту. Ось до чого доводить піятика! Бережѣть ся, люде, пяныхъ, а особливо ще и хрунѣвъ!

Иванъ Ванда.

Зъ Stuartburn, Man.

Тутешный священикъ хоче вôдъ слюбу 15 дол., а вôдъ хресту 8. Такожь казавъ собѣ побудовати хату. Мы выбудовали хату за 1,200 доларôвъ, а теперь о. Василіянинъ не хоче въ нѣй сидѣти.

Йос. Когутъ.

ВИКАЗ ЖЕРТВ на „Народний Фонд" в Америці.

Cross Fork, Pa.

1) На Рождество Христове пійшли колядувати на Народний Фонд честні патріоти Теодор Панцьо, Стефан Кінь, Теодор Кінь, Теодор Судя і Димитрій Гриценко. Коляду дали слідуючі: по 50 ц. Томаш Воляк і Михайло Вітцівский; по 30 ц. Антоній Новак, Стефан Кінь і Яків Пончак; по 25 ц. Панько Смільницкий, Панько Платко, Іван Вутрей, Іван Фецич, Семен Хорт, Михайло Голик, Василь Лукачик, Михайло Стагонь, Димитрій Більо, Андрій Ференц, Теод. Пшеницкий, Стефан Мальо, Стефан Судя, Пелагія Ґонос, Василь Фрич, Теодор Кукуляк, Теодор Кінь, Теод. Дадьо, Дмитро Гриценко, Марія Гриценко, Теодор Панцьо; по 20 цнт. Сидор Мацко; по 15 ц. Стефан Балуданьский, Николай Хорт; по 11 ц. Роман Панько, П. Панцьо; по 10 цнт. Стефан Пушкар, Іван Головатий, Олена Мацко, Яков Ружила, Лукач Кордис, Онуфрій Шапочка, Галя Кузьма, Стеф. Клим, Антоній Голик; діти: Андрій Гриценко 5 ц., Марія Гриценко 5 цн., Марія Мацко 2 ц. Разом $9.00 получено. — Честь, слава і многая літа колядникам і тим що дали коляду на добре діло.

Smoke Run, Pa.

2) На хрестинах у Андр. Червеняка зібрав Михайло Барна $3.70. Офірували: по 25 ц. Н. Джмелик, М. Барна, Андрій Марущак, Іван Іванців, Гриць Цап, Андр. Червеняк, Гр. Юриста, Н. Іванців, М. Калчишин, Юр. Цап, Іван Бунґа ст.; по 20 Федор Муха; по 10 ц. Ник. Бережаньский, Гриць Іванців, Андрій Мовчан, Іван Грешко, Федор Фенчишин, Дмитро Бунґа; по 5 ц. Лесьо Іванців. — Сотвори Господи многая літа новонародженому дитятку, его родичам, гостям і колекторови!

Olyphant, Pa.

3) На хрестинах у Андрея Гавриляка на Новий Рік 1906 вібрав п. Юрій Хиляк $4.82. Многая літа новонародженій Анні, родичам гостям і колекторам

За Народний Комітет:

о. Іван Велигорский, секретар. Box 375, Olyphant, Pa.

ГАРНЫЙ ЗВЫЧАЙ.

Многѣ въ насъ задержують сей похвальный старый звычай, що на Новый Рôкъ роблять якесь постановлене, звычайно, здержувати ся вôдъ якогось налогу, котрый спинюе въ житю нашь поступъ. Декотрѣ люде додержують даного собѣ самимъ слова, иншѣ забувають на него въ протягу кôлькохъ день. Каждый повиненъ бы рѣшити старатись о добро людскости, а щобы се перше рѣшене мѣгъ сповнити, повиненъ бы рѣшити також вживати Тринера Американьскій Еліксіръ Гôркого Вина, бо лишь при его помочи можь задержати енергію и силу потрѣбнѣ до сповненя першои резолюціи. Еліксіръ сей мае въ собѣ червоне вино и зѣля и мае великій впливъ на травлене жолудка и на творене новои крови. Скоро лишь жолудокъ не хоче приймати стравы якъ давнѣйше — се вказуе, що надôйшовъ часъ вживати Тринера Американьскій Еліксіръ Гôркого Вина. Єсли твôй сонъ не вôдсвѣжае тебе, если твоя амбіція слабне, очи тратять полискъ, а лице стае блѣдымъ або жовкне, сей лѣкъ певно тобѣ поможе.

Продають въ аптикахъ, Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

СМѢШНЕ.

Въ музеѣ.

Провôдникъ: Оце той мечь, котрымъ Валаамъ хотѣвъ убити ослицю.

Оденъ зъ гостей: А-ле прецѣнь же Валаамъ не мавъ жадного меча, а тôлько хотѣвъ его мати, якъ говорить ся въ бібліи.

Провôдникъ: Оце-жь власне и есть той мечь, котрый Валаамъ хотѣвъ мати.

CINDERELLA .....IN INDIA

Once upon a time there was a Hindoo rajah who had an only daughter. This girl was born with a beautiful golden necklace encircling her throat. This necklace, the priests and wise men declared, was the soul of the princess and if it were taken off and worn by another the princess would die.

Once, on the occasion of his daughter's birthday, the rajah presented her with a pair of slippers studded with pearls and diamonds. The princess went into the mountain to gather flowers, and while stooping one of her slippers dropped off and fell into the forest below.

A prince who was hunting in this forest picked up the lost slipper. Noticing its smallness and rare beauty, he desired to make the owner his wife. This wish of the prince was made known throughout the empire, and, although great wealth was promised to any one bringing information concerning the owner of the slipper, no one appeared to claim it.

The prince became very unhappy. He gave up all his pleasures and devoted his life to the search.

After many months had passed without success some people from the rajah's country heard of the prince's desire and told him where the princess who owned the slipper could be found. The prince visited her, and, finding her lovely beyond his hopes, a royal wedding quickly followed.

Some time after another wife of the prince—in India a prince has many wives—being jealous of the new wife, stole her golden necklace and put it around her own neck. The rajah's daughter died, but her body did not change nor her face lose its bloom and lifelike beauty. She lay in state in the royal palace, where every day the prince went to see her. He loved her as ardently as when she was alive and called the wise men from far and near to tell him why this was so and why no change came over the face and form of his loved companion.

The wise men could not give any reason that satisfied the prince. He never would have known the truth had it not been for a little serving maid, who, dearly loving the princess while she lived, was found one day weeping by her bier when the prince arrived to mourn his loss.

This little maid told the prince of the theft of the golden necklace, and also the secret of its wonderful power. The result of her story was that the woman who stole the necklace was put to death. The necklace was put around the neck of the dead princess. At its restoration her soul was reborn in her, she came to life, and, happy in the prince's love and devotion, lived a long life of happiness and usefulness.—Washington Post.

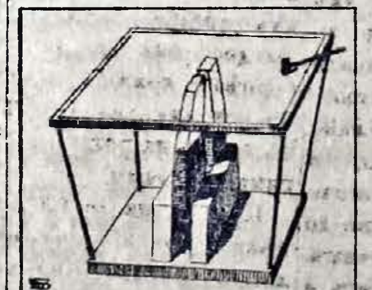
Problems to Solve.

A man sold a horse for $90, bought him back for $80 and resold him for $100? What did he make on the transaction?

A boy bought a pair of shoes for $4 and gave a $10 bill in payment. The shoemaker had a neighbor change the bill and gave the boy his change. The boy left town with the shoes and $6. The neighbor returned the bill, saying it was counterfeit, and the shoemaker had to give him good money for it. What was his loss?

Magnet Trick.

Prop a horseshoe magnet up between two upright posts, which should be tacked to the bottom of a box, then put

a pasteboard cover on the box and scatter steel shavings over it. They will form in circles while whirling from one magnet to another.

Baby Jack.

Little Jack Frost is coming to town
To pinch the children's noses.
He'll also tint their cheeks bright red,
And, gee, how he'll nip their toesies!
He doesn't care though their coats be thick,
He'll blow his breath right through;
He'll make 'em run and hold their ears
And pucker their lips and say, "Whew!"
For little Jack Frost is the baby, you know,
Who, when he's grown up, becomes Mr. Snow.

Story of Maple Sugar

AN INDIAN LEGEND

Once Hiawatha came to the wigwam empty handed, although he had been absent many days on a hunting trip, says the Washington Post.

His grandmother Nokomis was surprised, for Hiawatha had never before been so unsuccessful.

"Why have you brought no game?" she asked.

"Alas," said Hiawatha, "there is no game here. Let us gather up our blankets and cooking pots and move to a place where no man has ever lived before."

It was hard for the old Nokomis to leave her friends, but she never crossed the will of Hiawatha. Women are to obey, she had learned when she was a wee bit of an Indian baby. She gathered up their few possessions, and she and Hiawatha trudged many weary days through the woods without finding a place which Hiawatha thought suitable for the new home.

At length, when, footsore and weary, Nokomis found a place upon a hill of beautiful maple trees, she called Hiawatha's attention to the place, saying:

"Here is an excellent place for our lodge. Below is the river, where you may fish, Hiawatha. Beyond is the forest, where you may hunt. Here, is the place for our wigwam."

Hiawatha saw the wisdom of the old Nokomis' choice. The wigwam was set up among the maples, and Hiawatha realized that, though Nokomis was very old, she was very wise and in many things knew more than he did.

When they were resting from their labors, at peace and content with their new habitation, Nokomis said to her grandson:

"Go you to the river bank, Hiawatha, where those white birch trees grow. Strip off some large pieces of their bark and bring them to old Nokomis."

Hiawatha did so and wondered at the skill with which Nokomis stripped off the threads from the roots of the maples. With them she sewed the birch bark into dishes of different sizes.

"What will you do with them?" asked Hiawatha, who was as curious as if he were not an Indian youth.

When Nokomis had finished the last dish she said:

"These are to hold sugar." Straightway she went from one maple tree to the other. She cut a hole in the bark of each, and from the hole a rich, thick sirup ran into the birch bark dishes placed below.

Hiawatha dipped his finger into the dishes and tasted the sirup. Truly it was delicious, more so than anything he had ever tasted in his life.

"I will hasten back and tell my people," he said at first thought. At the second he said: "If I do they will grow idle and shiftless. They must work to make the juice of the maple ready for food."

Hiawatha climbed to the top of the trees. His lifted hand scattered water over the tops of the maples like rain. The thick sirup dissolved and ran from the trees in a sap like water.

"That is far better," said Hiawatha to Nokomis, who smilingly watched what had been done. "Our people must work to produce the sugar. They have to cut wood to boil the sirup several nights before it will be fit for use."

So runs the story the Indians tell of the way they came to have maple sugar. Even if it is not true you can learn something from it.

A Crystal Mine.

One of the oddest mines in the world is described by Malcolm McDowell in his article, "Strange Fluor-Spar Mine," in the Technical World Magazine. Says Mr. McDowell:

"The shaft, but little larger than the cylindrical steel skip used for transporting the spar and miners, descends on a decided slant to the working levels, and the man with patent leather shoes need have no fear of soiling them by going down into the mine, for no dirt, muck or clay is found in this crystallized bore. The water is clear, for there is nothing to discolor it. The air drills, boring holes for the blasts, send bell-like vibrations through the subterranean galleries, for the steel cutters are continually pounding into solid, glasslike mineral. The air, though warm, is sweet, for there are no carbonized gases to peril the lives of the miners."

A Dinner Party.

Said the elephant unto the stork:
"How awkward you are with a fork!
When you're dining with me
Do feel perfectly free.
Eat your soup, if you will,
With the tip of your bill,
And the same for potatoes and pork."

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель — КОНСТ. КИРЧÔВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ наступники:
Мѣсто-председатель..........С. Митренко OLYPHANT, PA.
Заст. секретаря ....Иос. Кульчицкій BALTIMORE, Md.
Заст. касіера ....А. Яковичь MC ADOO, PA.

Радни:
А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семанцкій..............Trauger, Pa.
К. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока................Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ........Terryville, Conn.
Ив. Сенько.................Jessup, Pa.

Ихъ заступники:
Ив. Посипанко...........Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій...........Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:
О. А. Улицкій...........Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь..............Mt. Carmel, Pa.

Головный организаторъ:
о. Н. Пôдгорецкій Box 543, South Fork, Pa

Вступайте до Союза!

„Союзъ“ — одинока руско народна організація въ Америцѣ.

Принимае членôвъ вôдъ 1 року до 45 лѣтъ житя.

Вступне после лѣтъ.

Мѣсячне вôдъ 25 до 70 центôвъ на мѣсяць.

СОЮЗЪ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $600.00,
Посмертне за жѣнку $300.00,
Посмертне за дѣти вôдъ 15.00 до $300.00,
Въ разѣ утраты: а) обохъ очей нôгъ або рукъ $600.00,
б) одной руки або ноги $200.00.
в) одного ока $100.00,
Сли отець родины въ шпитали божевôльныхъ, Союзъ платить що року родинѣ $100.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне

для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разъ на все, що всѣ грошѣ належачѣ до касы Р. Н. Союза посылае ся такъ: на money-order-ахъ або чекахъ выписуе ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписаный money-order або чекъ не посылае ся до Голов. Касіера, але вразъ зъ выказами до Голов. Секретара. Головный секретарь опôсля вôдсылае ихъ до Голов. Касіера.

С. Ядловскій,
Голов. Секретарь.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

✝

ОСИФЪ СЕМАНИШИНЪ, членъ Р. Н. Союза, вôд. 124 Ormrod, Pa., зôставъ нагло убитый въ роботѣ 3-го Новембра 1905. Небôщикъ походивъ зъ Галичины, села Ропедѣ, пов. Сянôкъ.

ТОМА ГАНИСКО, членъ Р. Н. Союза, вôд. 24 Shamokin, Pa., упокоивъ ся 30-го Децембра 1905. Небôщикъ походивъ зъ Угорщины, села Завада, стол. Спишь.

ТЕКЛЯ ДЗЬОБКО, жена Романа, члена Р. Н. Союза, вôд. 2 Mt. Carmel, Pa., упокоила ся дня 20-го Децембра, 1905.

Вѣчная память!

Ч. 701. КВІТЪ $537.00

на пятьсотъ трийцять сѣмъ долярôвъ, котрѣ Иванъ Каменецкій (отець) и Василь Каменецкій (братъ) отримали яко посмертну запомогу по Иванѣ Каменецкôмъ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.
Короликъ рускій, 26. XII., 1905.

Свѣдки { Иванъ Кухта, Теодоръ Кухта,
Иванъ Пѣтрусь, вôйтъ.

Ч. 722. КВІТЪ $600.00

на шѣстьсотъ долярôвъ, котрѣ н. Марія Вовчикъ отримала яко посмертну запомогу по мужу Осифѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.
West Pawlet, Vt., ... 1905.

Марія Вовчикъ.
Мих. Кульнекъ, предсѣд.,
Иванко, секретарь.

Ч. 723. КВІТЪ $300.00

на триста долярôвъ, котрѣ н. Андрей Когутъ отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Каролинѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Андрей Когутъ.
Вôдъ вôддѣлу Р. Н. С. число 59.
Мих. Тешнаръ, предсѣдат.,
Иванъ, Фаринякъ секретарь.

ПОДЯКА.

Шановні во Христѣ братя, члены Р. Н. Союза въ Америцѣ! Складаю Вамъ сердечну подяку за выплаченѣ менѣ 1302 короны посмертного по моимъ братѣ; мôй таго также достали 1302 короны и такожь дякують. Жичу вамъ многая лѣта!

Василь Команецкій,
Короликъ Рускій, Галичина.

Рухъ

въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

св. пророка Иліи въ Mahanoy Plane, Pa., вôдд. Союза 28, буде припимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцахъ Януару и Февруару 1906 безъ вступного.

Ст. Гричишинъ, секретарь.

БРАТСТВО

св. АА. Петра и Павла въ Glen Lyon, Pa., вôддѣлъ Р. Н. Союза 27, буде приимати въ мѣсяцю Януару и Февруару 1906 новыхъ членôвъ за половину вступного.

Микита Сѣйчакъ предсѣд.,
Лешко Фриццко, секретарь,
Данько Ґарбера, касіеръ.

РÔЧНЫЙ МІТИНГЪ

членôвъ парохіи св. Ап. Петра и Павла въ Ансоніи, Конн. вôдбуде ся 21-го Януара 1906 року о 4 годинѣ пополудни, въ мѣсцевôй галѣ пôдъ церквою. На тôмъ мітингу буде здане справоздане доходôвъ и розходôвъ за 1905 рôкъ и буде выбиратись новый урядъ на 1906 рôкъ. Просимо усѣхъ честныхъ парохіянъ, щобы прийшли на той мітингъ въ якъ найбôльшôмъ числѣ и розглянули, чи добре газдувавъ урядъ грôшми, котрѣ вони зложили. — Берѣмось братя щиро до працѣ, и певно, мы довершимо те святе дѣло, яке мы почали сего року.

За Комітетъ:
М. Грицко, предсѣдатель,
К. Горбаль, секретарь,
У. Бреня, касіеръ.

— НА рôчнôмъ мітингу братства св. Ап. Петра и Павла, вôд. 39 Р. Н. Союза въ Syracuse, N. Y., зôстали выбранѣ на 1906 рôкъ слѣдуючѣ урядники: Федоръ Глива, председатель; Данько Фецинь, его заступникъ; Грицѣ Гнатко, касіеръ; Иванъ Пельцъ, заст.; Андрѣй Варянъ, секретарь; Филипъ Кудликъ, заступникъ; Микита Иванѣшокъ, дозорця хорыхъ; Антоній Рудый Контрольна комісія: Михайло Батрухъ, Василь Яхъ, Андрѣй Варянъ; господарь: Антоній Рудый. — Дай Боже здоровя цѣлому братству и урядникамъ, честнымъ и щирымъ Русинамъ, щобъ пôдъ ихъ управою братство зросло вдвое, и сотвори усѣмъ многая лѣта.

Андрѣй Варянъ, секретарь,
105 Ontario St, Syracuse, N. Y.

Великий Баль.

Братство сьв. Володимира, віддѣлу Союза 108, в Ню Йорку устроює великий баль, дня 3-го Лютого 1906 в Liberty Hall, 255—263 E. Houston Str. Запрашаємо всіх честних Русинів і Русинок з Ню Йорку і околиці. Маємо надію, що численно прибудете, а певно не пожалуєте. Вступ від особи 25 центів. Початок о 7-й годині вечером. Музика буде знаменита. За добру забаву ручить

Балевий Комітет:
І. Притула, председатель.
Й. Сусідка, секретар.
А. Шеремета, касієрь.

Великій Баль

устроює Сестричне Братство Св. Ольги въ Галѣ п. Мигалика, 1341 Евню А, помѣжь 71 и 72 ул., въ Ню Йорку, въ Суботу дня 20. Сѣчня 1906 р. Початокъ о год. 7-ôй вечеръ. Вступъ вôдъ особы 25 центôвъ. Грати буде музыка першои клясы. За добру обслугу ручить балевый Комітетъ.

Анна Медвѣдь, пред.,
Марія Тузъ, кас.
И. Лазорчикъ, секр.

Ґде есть?

Хто хоче шукати своихъ пріятелôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене наперѣдъ.

Де есть?

Михайло Лізінкевич, з Стріляск новых, повіт Бібрка. До недавна перебував в Ню Йорку. Хто би о нім знав, або він сам, зволить написати до: Joseph Shymanski, 134 Second Ave., McKeesport, Pa.

Де есть?

Василь Яшанъ, 20 лѣтный парубокъ. Приѣхавъ до Канады 3 роки тому. Черезъ рôкъ бувъ въ Copper Cliff, Ont., опôсля въ Fort William и Winnipeg а вкôнци выбравъ ся мабуть до Бритишь Коломбіи и вже рôкъ якъ нема чутки про него. Хтобъ знавъ де вôнъ є, зволить написати на адресу Wasyl Buczowski, Espanola, Ont., Canada.

ДВА БРАТЯ

шукаємо дівчат, що хотіли би вийти за нас за муж. Маємо літ 23 і 24. Оба Русини зъ Борщівского повіту. Просим післати фотографії.

Henry Bybak,
Wasyl Bybak,
Bellgrove, Idaho. 2

Въ лучности наша сила.

(Вôдозва въ справѣ „Рус Робôтничого Клюбу“.)

Лучѣмъ ся, Братя Робôтники, бо лише въ лучности наша сила, орґанізуймось въ робôтничѣ товариства, бо громада великій чоловѣкъ, ставаймо въ ряды, та идѣмъ мовь оденъ велитень до спôльнои меты, бо лешь тодѣ полѣпшимо свою долю!

Такій кличь гомонить нынѣ по цѣлôмъ свѣтѣ, и десятки міліонôвъ робôтникôвъ послушнѣ ему. Бôльша ихъ частина вже навѣть не лякае ся арештôвъ нѣ тортурôвъ, куль нѣ баґнетôвъ. Они зрозумѣли, що безъ лучности, згоды, завзятя и боротьбы годѣ бути людьми и тяжко здобути для себе права чоловѣка.

Зрозумѣли, та чи се вôдноситъ ся и до насъ, до рускихъ робôтникôвъ? Нѣ! Русинъ всегда остае по заду.

На початку 1905 року повстало въ Ню Йорку робôтниче товариство пôдъ назвою „Руско-Робôтничій Клюбъ“, котре взяло собѣ за цѣль злучити всѣхъ рускихъ робôтникôвъ въ Ню Йорку та охресности въ одну велику громаду. И гадка була знаменита, цѣль дуже гарна. На самôмъ початку вступило до товариства около 100 членôвъ и здавало ся, що пôде якъ слѣдъ. Та не такъ склало ся якъ гадало ся. Русинъ навѣть за моремъ не понехавъ своихъ блудôвъ...

Въ наслѣдокъ недбалости деякихъ урядникôвъ, байдужности самыхъ членôвъ та интриґъ ворогôвъ робôтничои справы, молоденька орґанізація почала розпадати ся заразъ таки по кôлькохъ мѣсяцяхъ свого ествованя. И було бы все розпало ся безъ слѣду, якъ бы не кôлькадесятьохъ членôвъ доброи волѣ, котрѣ дня 16 грудня 1905 р. зôйшли ся на рôчный мітинґъ „Руско-Робôтничого Клюбу“ и порѣшили пôддержати его за всяку цѣну. Тодѣ выбрано также новый урядъ, котрый зô щирого серця кличе до Васъ, рускѣ робôтники:

Лучѣмъ ся, Братя! Не будьмо посмѣховищемъ для цивілізованыхъ народôвъ, колодою въ ногахъ для робôтникôвъ прочихъ народностей въ Америцѣ! Най пропаде незгоды проклята мара, най згине наша темнота, най щезне байдужнôсть!! Впередъ, тажь мы на вôльнôй земли! Ставаймо въ ряды, приступайте въ члены „Руско-Робôтничого Клюбу“, котрый е одинокимъ, рускимъ, чисто робôтничимъ товариствомъ въ Ню Йорку и околици. Вступне выноситъ лише 1 кводра, а членьска вкладка 15 центôвъ на мѣсяць. — Тыжневѣ мітинґи „Р. Роб. Клюбу“ вôдбувають ся кождои недѣлѣ по полудни а мѣсячнѣ кождои суботы передъ першимъ кождого мѣсяця въ Читальни „Народнои Самопомочи“ 205 E. 4th Str. (вôдъ подвôря) въ Ню Йорку. Тодѣ принимае ся также новыхъ членôвъ и вôдбирае ся мѣсячнѣ вкладки.

Лише лучѣмъ ся. Братя Робôтники, лишь впередъ!

За выдѣлъ „Р. Р. Клюбу“
Сава Чернецкій, предсѣдатель,
Андроникъ Бучакъ, секретарь.

Допись.

Зъ Лемкôвщины.

Зима у насъ дуже непостоянна, оденъ тыждень морозы, а другій знову роспустить; дощь, болото, якъ въ осени. Вôдъ Андрея до Анны Зач. були морозы и дуже сильнѣ, такъ що навѣть оденъ хлопъ замерзъ. Стало ся то въ середу 20 грудня, на Погоринѣ, биля Липокъ. Ѣхавъ вôнъ саньми з[illegible]ничимъ, але бувъ запян[illegible], то и заснувъ въ саняхъ, та бôльше уже и не пробуджувавъ ся. Лѣсничій же бувъ тверезый, то ему нѣчого не стало ся. А по Анны Зач. роспустило якъ въ мартѣ, навѣть лѣдъ на рѣкахъ поламало и понесло за водою.

Худоба подешевѣла. Люде перестали купувати худобу, бо зъ новымъ рокомъ мае Росія пустити худобу до Австріи. Скôлько въ тôмъ правды, дасть ся видѣти по Новôмъ Роцѣ.

Ходять тутъ поголоски, що Угорщина мае ся вôдорвати вôдъ Австріи.

У одного господара було багато грошей. Довѣдались о тôмъ злодѣѣ зъ сусѣдного села Б. и стерегли, щобы украсти тѣ грошѣ. Одной ночѣ се имъ удало ся. Украли вони грошѣ зъ куферкомъ, вынесли до лѣса, закопали въ землю, прикрили галуземъ и посѣдали, щобъ вôдпочити по трудахъ, бо ся змучили, закимъ вынесли на такъ высоку гору. Вôдпочивши, умовили ся, що на другій день прийдуть досвѣта на тежь саме мѣсце дѣлити грошѣ. Въ назначеный часъ поприходили. Дивлять ся, грошей нема. Шукають, але якъ нема, такъ нема. На се надходить лѣсный, и пытае, чого вони шукають. Тѣ не признають ся, але лѣсный Михайло добре знавъ, чого вони шукають, та и каже до нихъ: „Якъ буде зъ того, що вы шукаете и менѣ часть, то я допоможу вамъ глядати“. Злодѣѣ тогды змушенѣ були признати ся. А лѣсный акуратно въ той часъ бувъ въ тôмъ мѣсцѣ и бачивъ, якъ вони закопували въ землю куферокъ. Тѣ згодили ся, пôшли до хаты и подѣлили грошѣ. Зъ того часу Михайло забагатѣвъ. Господарь, у котрого украли грошѣ, называвъ ся Шкирпанъ; вôнъ уже умеръ и потомкôвъ по нѣмъ не лишило ся. Теперь на его грунтѣ газдують люде зъ сусѣдного села.

На другій рôкъ украли тѣжь самѣ злодѣѣ у своимъ селѣ солонину, и щобъ еѣ переховати, покраяли на кавалки и спакували до дѣжки у одного зъ нихъ, а зверху заложили сыромъ. А дѣжка та була такои мѣры, якъ великій цеберъ. Почалась ревизія, перейшли черезъ усе село; скрôзь шукали, але нѣчого не знайшли. Тôлько дивували ся, що у одного господаря було за дуже сыра. Але говорять, що тамъ нема нѣчого дивного, бо той господарь мае добрѣ вôвцѣ, а коровы его мають также добре пасовиско. А то солонина тамъ була. Отже той чоловяга бувъ добрымъ перехованцемъ, и ревизія зôстала ошукана.

Роздѣлє 26 грудня, 1905. А Икона.

Читайте уважно!

Зъ початкомъ сего року, мабуть вже въ Сѣчню, почнемо друковати въ „Свободѣ“ „Практичный пôдручникъ до науки англійскои мовы“.

„Пôдручникъ“ той уложеный такъ, що зъ него кождый буде мôгъ навчитись по англійски читати, писати и говорити. „Пôдручникъ“ будемо друковати лекціями, по трохи въ кождôмъ числѣ „Свободы“, отже кождый читачь „Свободы“ буде мати цѣлый тыждень часу на вывчене однои лекціи. Въ лекціяхъ тыхъ будемо подавати не лишь спосôбъ вымовы поодинокихъ слôвъ и значѣне та правила граматики, — але также задачѣ, якѣ кождый читачь, сли схоче буде мôгъ дома собѣ выробляти. Кожде слѣдуюче число буде мѣстити въ собѣ розвязку попередныхъ задачь, такъ що учачій ся буде мавъ спосôбнôсть переконати ся чи зблудивъ и о скôлько, выробляючи свою задачу.

Рôвночасно звертаемо увагу усѣхъ, кому на тôмъ залежить, що лишныхъ чиселъ „Свободы“ у насъ не зôстае ся; друкуемо лише стôлько, скôлько потреба для нашихъ постôйныхъ предплатникôвъ. Єсли отже хто хоче мати усѣ числа „Свободы“, въ котрыхъ буде друкованый сей „Пôдручникъ“, то найлѣпше зробить, если чимъ скорше пришле передплату на „Свободу“ або запише ся на цѣле посмертне до „Союза“.

Редакція „Свободы“.

Хто хоче змѣнити свôй адресъ повиненъ выписати усе докладно на сѣй картцѣ, вырѣзати еѣ и дати листоносови або заслати въ листѣ до редакціи „Свободы“.

POSTMASTER! Please notify "Svoboda", Box 353, Scranton, Pa. of the following change of my address:

PREVIOUS ADDRESS (Старый адресъ):
Name (Имя) ____
Street or P. O. Box (Улиця або баксъ) ____
P. O. (Почта) ____ State (Стейтъ) ____
Належавъ-емъ до вôддѣлу „Союза“ ч. ____, а теперь належу до вôд. ч. ____
PRESENT ADDRESS (Новый адресъ):
Street or P. O. Box (Ул. або баксъ) ____
P. O. (Почта) ____ State (Стейтъ) ____

Відповідь

на дописи пп. Іванкова і Занька в Куритибі.

Послїдними часами появились в „Свободі" дописи підписані Іваном Занько і Дмитром Іванків; оба виступають в своїх дописях проти ОО. Василіян. Не вглядаем в справи инших кольоній, ми пишемо нно що тичить ся нашої кольонії Антоніо Олїнто, чи як еї називае п. Іванків Аґва Амореля. Именно пише п. Іванків, що до нашої церкви приїхав був попередних лїт якийсь німецкий сьвященик і вложив до нашої скарбони 30 мільрейсів, котрі то гроші о. Василіянин мав забрати. Все то чиста брехня. 1) Церкви руской на нашій кольонії до того часу не було, а була каплиця збудована урядом бразилійским для всїх народностий. Церков руску зачалисьмо доперва будовати за о. Вжуховского в 1904 році; 2) жаден сьвященик німецкий не вложив до нашої скарбони жадних грошей; 3) жаден сьвященик не забрав з нашої скарбони жадних грошей.

Дальше пише п. Іванків, що ОО. Василіяни голять нарід без бритви, бо у нас, подібно як на Ріо Кляро, казали собі заплатити за місію 400 мільрейсів. Отже і се неправда. Коли був у нас на місії, то на кошта подорожи далисьмо 64 мільрейсів, а кождий хто знае стосунки бразилійскі зрозуміе добре, що сї гроші і в четверо збільшені не вистарчать на подорож з нашої кольонії на Прудентополіс, де буде більше як 60 миль дороги.

Не знаемо як для кого, але для нас ОО. Василіяни працювали як найщирійше, ми їм завдячуемо утримане нашого руского обряду і нашої народности. Коли би не ОО. Василіяни, то на нашій кольонії маленько булоби вже Русинів і давно вже би Русини сьпівали „godzinki". Всї знають добре о. Мартинюка, кілько він працював для добра Русинів, кілько разів знаходив ся в небеспеченьстві свого житя, а в обороні нас Русинів; кілько жінок та дівчат відобрав з чужих рук через свої науки та напімненя. Чомуж в Куритибі не видко житя руского, де мешкае п. Іванків, деж то товариство „Просьвіти" заложено паномъ Петрицким? Ми не чули о жаднім тов. „Просьвіти" в Куритибі.

Каже п. Іванків, що школи ОО. Василіянам не на руку, бо хотять, щоби нарід був темний, а однак ОО. Василіяни заложили школу в Прудентополіс, на Луцені і в нас, котрі добре розвивають ся. А чому в Куритибі нема школи?

Що ОО. Василіяни продавали книжки по дуже високій цїні, то ми о тім нїчого не знаемо. ОО. Вас. до нас прибували і книжки привозили для тих, котрі о то просили, а если брали більше як стояли в цїні в Галичинї, то в то треба врахувати високе цло бразилійске і почту з Европи.

Подібно і п. Занько накидае ся на о. Бжуховского, хоч о. Бжуховский в Луцені запровадив школу і побудовав дім умисне на школу, де учащае реґулярно від 40 до 50 дітий руских. Завів також красний церковний сьпів та заложив читальню. За старанем о. Бжуховского Русини з нашої кольонії з'єднались і поставили красну церкву.

Ліпше би зробили пп. Зенько і Іванків, щоб взялись до щирої праці для добра наших Русинів в Парані, а не писали сплетнї по газетах. Коли ви щирі Русини, то покажіть свою працю в Куритибі, а не мішайтесь в справи кольонії, де не булисьте а може і незнаете де она лежить, тож і не знаете як Русини в нашій кольонії тримають ся.

В імени Русинів кольонії Антонїо Олїнто (Аґва Амореля):

Комітет будови церкви:

Лука Кочій. СемкоСай, Ян Бускідь. Василь Процишин. Іван Горинь, Петро Буский.

Комітет братства І. Крестителя: Михаїл Фаринюк. предс. брат., Йоан Тупало. півець церк. і касієр брат.. Василь Кутин. член брат.. Николай Кравчук, чл. бр., Лука Рубель чл. бр.

Мартин Станкевич.

Надіслане.

Вилїзло шило з мішка.

Недавно славили в „Правдї" о. Ольшевского, що він щиро руский сьвященик і патріот. Чи се правда? О. Ольшевский Бог знае в яку дудку грае. Най посьвідчить о тім словацка ґазета „Slovak v Amerike", ч. 96, з 15 го Дец. 1905 р. в якій надруковано ось що:

Slava Isusu Christu.

Vsetkym ruskym gr. katolikom. ci z uhorskej strany ci z Galicia, ktori byvajn v statoch Massachusetts, Rhode Island. New Hampshire a Maine; tymto davam na laskavu znamost. ze ja som jediny rusky gr. kat. duchovny v menovanych statoch, a komu potrebno. nech sa na nizeudanu adresu na mna obrati: Rev. John O. Olsevski, Russian Gr. Cath. Priest, 34 Forrester Str., Salem, Mass., Telephone 676-1.

Осудіть же тепер самі братя такий поступок. Де і хто з нас Русинів читае словацкі ґазети? Хто коли чував, аби руский сьвященик давав оголошеня в словацких газетах. Я вже писав: не вірте дурисьвітам. А тепер ще раз кажу: Проч з перекинчиками, проч з запроданцями руского народу.

Михайло Бабій.

Всячина.

ЛЬВЫ ЗАВСТИДАЛИ ЧОЛОВѢКА.

Въ одномъ маломъ мѣсточку въ Англіи пошла одна мати зъ своею 6-лѣтною донькою до менажеріи всѣлякихъ дикихъ звѣрятъ. Подчасъ представленя наспѣла страшна буря и по той причинѣ повстало въ будѣ замѣшане межи зрителями; всѣ кинулись до выходу а въ додатку еще и звѣрята почали лячно ревѣти. Въ томъ общомъ замѣшаню водорвалась мала дѣвчина водъ своеи матери и не можна еѣ було нѣякъ водшукати. Люнувъ крѣпкій дощь. Мала дѣвчина не хотѣла ночувати на полю и коли все вже успокоилось, вернула непостережено назадъ до буды. Ту власно бувъ занятый сторожь менажеріи тымъ, що клѣтки зъ львами чистивъ и дававъ нову подстѣлку. Дѣвчинка не доглянувъ, котра власне подчасъ того ввойшла по сходкахъ до клѣтки львовъ. Сторожь за нею клѣтку замкнувъ. Мала дѣвчина знайшла ся межи двома великими старыми и четверо молодыми львами. Ту дѣвчинка спокойна межи львами на соломѣ уснула. На другій день знайшли еѣ безъ ушкодженя а львы очевидно еѣ стерегли. По большомъ трудѣ удалось взяти дѣвчину зъ помежи дикихъ львовъ и воддати матери. Сколько то разовъ чоловѣкъ стаесь лютѣйшимъ звѣрятемъ супротивъ чоловѣка и малыхъ дѣтей.

ЗВѢРЯТА А ТЕЛЕҐРАФЪ.

Телеґрафъ мае также своихъ вороговъ. Найбольшимъ ворогомъ телеґрафовъ е американьскій бізонъ. Звѣръ сей для забавы кидае ся на телеґрафічнѝ стовпы и вывертае ихъ, або ломить якъ патикъ. До забезпеченя стовповъ вбивано въ нихъ довгѝ цвяхи, але й се нѣчого не помагае. Въ Норвеґіи, Росіи и повн. Америцѣ великѝ шкоды телеґрафамъ роблять медведѣ. Они вылазять на стовпы и водгрызають изоляторы и дроты. Понукою до сего мае бути шелестъ дротовъ, якій беруть медведѣ за бренькотъ пчолъ. Въ Каліфорніи и Мексику жие дятель, якій выдовбуе дѣры въ телеґрафічныхъ стовпахъ. Въ Африцѣ шкодять телеґрафамъ жирафы и слонѣ.

— „СВОБОДА“ посилае грошѣ до всѣхъ частей свѣта по той самôй цѣнѣ, що всякі чужи агенты. Грошѣ доходять до краю за 12 днѣвъ. Чого волочитися по чужихъ, коли свои могуть васъ такъ само обслужити. Адресуйте:

SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Цѣкавѣ книжки

- Америка ... 15 ц.
- Американьскій шляхтичь ... 15 ц.
- * Ангелъ та пустельникъ и т. н. ... 15 ц.
- Борба класъ и чему робôтники орґанізують ся ... 15 ц.
- Весела книжочка въ образками ... 30 ц.
- * Грѣхи міліонерôвъ и т. п. С. 7 ... 15 ц.
- Дещо въ исторія православной місіи въ Америцѣ ... 10 ц.
- Дещо про звѣрята ... 30 ц.
- * Двѣ левады и т. п. С. 5 ... 15 ц.
- Дещо про права и суды въ Сполуч. Державахъ ... 10 ц.
- * Дорога любови, то Божа дорога С. 6 ... 15 ц.
- Жовнѣръ ... 10 ц.
- Журавлѣ ... 15 ц.
- * Жите, зарôбки, орґанізація и т. п. въ Спол. Державахъ ... 15 ц.
- Зубъ за зубъ ... 10 ц.
- * Казки про Жидів ... 15 ц.
- Капіталъ и праця ... 15 ц.
- Конституція Спол. Державъ ... 10 ц.
- * Книжка Рахункова ... 50 ц.
- Марія ... 10 ц.
- * Наверненый Грѣшникъ ... 20 ц.
- Народный рухъ австро-угорскихъ Русиновъ ... 15 ц.
- Образки и загадки ... 10 ц.
- Образки въ Америки ... 10 ц.
- Оповѣданя ... 15 ц.
- Про вôдступникôвъ вôдъ рос. православія ... 10 ц.
- Провôдникъ руско-англійскій (тлумачь) ... 50 ц.
- * Про нутро землѣ ... 25 ц.
- Подземнѣ скарбы ... 25 ц.
- Покуса ... 10 ц.
- Розмова Поляка, въ Русиномъ ... 10 ц.
- Руско англійскій словарець ... 20 ц.
- * Релігійнѣ вѣрованя старинныхъ народôвъ ... 20 ц.
- Смерть ... 10 ц.
- * Стародавнѣ казки та оповѣданя ... 15 ц.
- * Страйкъ ... 20 ц.
- Тарасъ Шевченко ... 15 ц.
- Тимко Гаврилюкъ ... 15 ц.
- * Хто зъ чого жіе ... 15 ц.
- * Якѣ то е люде на земли, зъ 20 образками ... 50 ц.

Безъ грошей не вышлемо книжокъ нѣкому.

Адресъ:

„SVOBODA“ BOX 353, SCRANTON, Pa.

Даремні Фарми! 48-

Хочеш довідатись про край де уряд дае новим поселенцям найгарнїйшу землю зовсїм даром, про край де 100.000 Русинам тепер добре новодить ся.

Великий Канадийский Північний Захід.

Сли так, то не занедбай післати малу суму, бо лишь $1 як річну передплату на одиноку руску часопись в Канадї, часопись яка що тижня переповнена фактами про поступ сего краю, особливо між Русинами там поселеними.

Канадийский Фармер
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

HERMAN BARUCH

Гуртовий Склад і Імпортер

Бриндзї, Солодкого масла Всякого рода Сира, Российских Сардинків, Краевих Оселедцїв.

Товар замовлений почтою сейчас висилае. 216

Пишіть по близші інформацїї.

349 E. 10th Str., New York.
Telephone 3780 Orchard.

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трени відходить зі Скрентон в будні дні від 1-ої до 6 ої рано що година, а від 6 рано до 12 в ночи що 20 мінут. В Неділю відходить трен від 1 ої рано до 7 що година, а від 7 рано до 12-ої в ночи що 20 мінут. Від 3 20 до 6.40 пополудни трени ходить що 10 мінут. До Вилксбері іде трен всего 41 мінут а експресовий, що відходить зі Скрентон (крім Недїль) о 6.36, 8 16 і 10.36 рано і 2 16, 4 36 пополудни їде лиш 33 мінути. Нашi кари їдуть до Нейогъ Парку і Пітерсборт. Ми перевозимо також пакунки.

B. F. WYLY, jr. traffic manager
Scranton Pa.,

ST. HERMANS BENEVOLENT Society. ORGANIZED FEBR. 1888 ROCHESTER, N.Y.

...кі машлѣ, шапки вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пребкивысылае даромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

ПРОТИ ОГНЯ,

одинокій славяньскій агентъ въ Лакована Каунті

JOHN A. KOMARA,

напротивъ словеньского костела.

15785 OLYPHANT, PA.

„ЗОРЯ“,

найлѣпшѣ цигаретовѣ паперцѣ изъ старого краю, въ продажи котрыхъ призначено 5 процентъ на Рускій Народный Фондъ въ Галичинѣ.

Пачка по 2, 3, 5 и 8 центôвъ. Для сторникôвъ 40 процентъ опусту.

Головный складъ у С. Шараневского 507 E. 13th Str., door 5.
35- New York, N. Y.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa
P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. е на 34 Lackawanna Ave. Але до Скрентонъ приѣзджае тôлько кождого понедѣлка и четверга вôдъ годины 6-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскѣ въ повѣтахъ Люверне и Лякована.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнѣ паперы и повноночія. 06

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Каждый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшѣ и найтаншѣ напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенѣ. Такожъ робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменовъ и т. д. За роботу ґварантуе.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ

WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Beer

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки

Office 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN PA | Телефон Nr. 1673

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

TROMETTER'S

(Трометеръ)

при Рединьскôмъ депѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

Впередъ довѣдайтесь!

Хочете ѣхати до краю?
Хочете спровадити родину до Америки?

Я вамъ скажу, що повинна коштувати

Шифкарта

на котру небудь корабельну лінію и

желѣзниця,

ажь тутъ, до якого небудь мѣсця въ Сполученыхъ Державахъ чи Канадѣ.

На вôдповѣдь пришлѣть 2-центовый почтовый значокъ (марку).

Адресуйте такъ:

Jno J. Ardan,
BOX 353, SCRANTON, PA.

Першій рускій американьско галицкій

Дôмъ Банковый и Канцелярія адвокатсконотаріяльна

A. CHROMOWSKI & CO.

339 E. 20th Str. New York City.

Пересылае грошѣ до старого краю найскорше и безпечно.

Принимае всякѣ **депозиты.**

Мѣняе грошѣ по курсѣ біржовôмъ.

Продае шифкарты на всѣ лініи корабельнѣ до краю и зъ краю, вразъ зъ тикетами на желѣзницѣ.

Перепроваджуе всякѣ **пертрактаціи спадковѣ, контракты** купна и продажи, **повномочія** (леґалізаціи) и справы спорнѣ.

Полагоджуе всѣ **увôльненя и мелдунки войсковѣ** понеже есть головнымъ **конс. для справъ войсковыхъ.**

Провадить руску книгарню.

БРАТЯ РУСИНЫ! Не дайтесь вызискувати и обманювати чужимъ и пôдступнымъ людямъ. Въ каждôй потребѣ звертайтесь лишь до фахового и совѣстного чоловѣка, щирого и дѣяльного и правдивого Русина, якимъ есть краянъ и братъ вашъ

АРДАЛІОНЪ ХРОМОВСКІЙ.

Прочь зъ чужими а тôльки свой до свого! 42-

Воздух, яким віддихаємо.

Чоловік може жити кілька день без їди або води, але без воздуха мусить умерти в кількох мінутах.

Люди терплять так само з причини браку воздуха, хотяй він вільний для всїх, як з браку поживи! Чому? Бо єсли стїни твоїх легких є здорові, то кров не може втягати в себе воздух через делїкатні стїни воздушних комірок.

Дра Jean Sirrom Грудна Медицина

робить легки здоровими через те, що лїчить стїнки воздушних комірок. Є се певний лїк на **Кашель, Простуду, Гей Фівер, Бронкітіс,** також лїчить певно тяжші грудні слабости: **Запалене Легких і Сухоти.**

Єсли терпиш рівночасно на **Затверджене** треба уживати Дра JEAN SIRROM'S Жолудкової Медицини разом з Медициною Грудною.

Цїна **1.00 дол.** за фляшку. Шість фляшок старанно опакованих посилаємо на який будь адрес по одержаню почтового моні-ордеру на суму **5.00 дол.**

Правдивість лїків стверджує наш підпис на корку

39- **Morris Forst & Co., Pittsburg, Pa.**

Одинокі продавцї в Сполучених Державах і Канадї

Дра JEAN SIRROM'S Медицини на Печїнку $1.00 фляшка
Дра JEAN SIRROM'S Медицини на Жолудок $1.00 фляшка.

Вживають їх доктори і шпиталї по цїлім сьвітї.

Торговый Дôмъ „АЛЕКСАНДЕРЪ РАПАПОРТЪ“

Затверджена російскимъ Урядомъ

Пароплавна Контора въ Одесѣ, въ Росіи

Продае Шифкарты

на найлѣпшій и найшвидшій пароплавы до всѣхъ мѣстъ Сполученыхъ Державъ и Канады.

Люде, що живуть въ Америцѣ а хотѣли бы спровадити свою рôдню изъ Росіи до Спол. Державъ або Канады най нишуть на адресу:

Одесса, Екатерининская д. № 85
A. Rapoport,
38-7 Odessa, Ekaterinenstrasse, 85, Russia.

Посылайте грошѣ черезъ Рускій Народный Дôмъ и черезъ нашихъ посередникôвъ.

Хто посылае грошѣ до краю просто черезъ Р. Н. Дôмъ, най выпише, що потреба, на карточцѣ повисше:

Имя и назвиско того, кому посылаете грошѣ ....

Де мешкае (село або мѣсто) ....

Послѣдна почта ....

Кôлько коронъ .... На се посылаю долярôвъ ....

Назвиско посылаючого ....

Адресъ посылаючого ....

Тоту карточку треба вырѣзати и пôслати разомъ зъ чекомъ або мониордеромъ, выписанымъ на имя A. Sharshon, Shamokin, Pa. на адресу Rev. N. Strutynsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, NJ.

За 10 до 12 днѣвъ грошѣ вже будуть доручені у краю.

Заразомъ подаемо имена посередникôвъ, котрѣ стало посылають грошѣ черезъ Р. Н. Дôмъ.

„Свобода“, Scranton, Pa.	Т. Каськôвъ, McKeesport, Pa.
Юрій Хилякъ, Olyphant, Pa.	Ив. Двіякъ, Jessup, Pa.
Юрій Фалатъ, Priceburg, Pa.	Т. Поливка, Hazleton, Pa.
С. Ядловскій, Jersey City, N. J.	М. Сеґинъ, Deferiet, N. Y.
Ив. Голда, Mt. Carmel, Pa.	В. Бренкъ, Terryville, Conn.
Ив. Тарбай, Elmira, N. Y.	П. Ґера, Leetsdale, Pa.
Ив. Глова, Shamokin, Pa.	М. Поляньскій, Auburn, N. Y.
К. Котанчикъ, Shamokin, Pa.	Ив. Лещишинъ, Buffalo, N. Y.
И. Стеткевичъ, „	Гр. Сидоръ, Pittsburg, Pa.
А. Шаршонъ, „	Д. Мерена, Cohoes, N. Y.
Н. Джмеликъ, Smokerun, Pa.	Ив. Воргачъ, Mt. Carmel, Pa.
Т. Цѣркотъ, Ansonia, Conn.	П. Леньо, Christopher, Pa.
Д. Капитула, McAdoo, Pa.	М. Петровскій, St. Louis, Mo.
Гр. Ковалевичъ, Sayre, Pa.	Т. Глива, Manor, Pa.
Ив. Бурштинъ, Buffalo N. Y.	О. Ставискій, Excelsior, Pa.
Мих. Кричфалуши, Brownsville Pa.	П. Галайда, Scenery Hill, Pa.
М. Турокъ, Priceburg, Pa.	С. Демчко, Shenandoah, Pa.

Цѣна, кôлько бере Р. Н. Дôмъ за австрійскй грошѣ, если хто посылае просто до насъ:

За	5	коронъ	1	дол.	17	цнт.	За	170	коронъ	34	дол.	88	цнт.
„	10	„	2	„	20	„	„	180	„	36	„	92	„
„	20	„	4	„	25	„	„	190	„	38	„	96	„
„	30	„	6	„	28	„	„	200	„	41	„	00	„
„	40	„	8	„	33	„	„	300	„	61	„	45	„
„	50	„	10	„	37	„	„	400	„	81	„	85	„
„	60	„	12	„	42	„	„	500	„	102	„	25	„
„	70	„	14	„	46	„	„	600	„	122	„	90	„
„	80	„	16	„	50	„	„	700	„	143	„	40	„
„	90	„	18	„	55	„	„	800	„	163	„	70	„
„	100	„	20	„	60	„	„	900	„	184	„	30	„
„	110	„	22	„	64	„	„	1000	„	204	„	80	„
„	120	„	24	„	68	„	„	2000	„	409	„	50	„
„	130	„	26	„	72	„	„	3000	„	614	„	20	„
„	140	„	28	„	76	„	„	4000	„	816	„	50	„
„	150	„	30	„	80	„	„	5000	„	1021	„	00	„
„	160	„	32	„	84	„							

Посередникамъ належить ся крôмъ того за почту и паперь.

Русины! Оденъ шеръ Р. Н. Дому коштуе $25.00. Сего року дівіденда буде 8 процентъ. Хто хоче купити шеры, най напише чекъ або моні-ордеръ на имя A. Sharshon (Shamokin, Pa.) и най той чекъ разомъ зъ листомъ зашле на адресу Rev. N. Strutynsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, N. J.

Р. Н. Дôмъ пожичае грошѣ на проперты на першій морґічь на 6 процентъ.

Фарми! Фарми! Фарми!

Щасливий независимий чоловік, над котрим нема „баса“. Хто се? Се фармер! Одна лиш фарма обеспечуе чоловікови певну будучність. Сотки краянів купили в нас фарми сего року і чують ся щасливими, бо не грозить їм калїцтво або смерть. Прийдіть і Ви до нас а поможемо Вам стати самостійними. Купіть собі фарму. Голосіть ся до:

ohn Jelinek, 1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ попоштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.